Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...нтябриин 1921 оной ...ябриин 21-нэй гарана | № 235 (14255) | 1973 оной октябриин 5, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ТАРЯА 73 ХУРЯАЛГА

УРГАСАЯА БОГОНИ БОЛЗОРТО, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР ХУРЯАЖА АБАЯ!

ҮДЭР БҮХЭН ҮНЭТЭЙ

...үдэр бүхэндэ бү... ехэтэйгээр хүдэлжэ, ...ургаса хуряаха харюу... ажалаа һайн ша...гаар дүүргэхын тула ... механизаторнууд ... һүнигүй ажаллана. ...оной таряа хуряал... «Прибайкалец» колхо... комбайнернууд һайн бэл... орожо шадаа гэжэ ... хэрэгтэй. Тэдэнэр энэ ...алтатай ажалаа тү... үдэрһөө эмхи гу...гаар ябуулна.

...публика дотороо үүсхэл ... «Искра» колхозой ...заторнуудай жэшээ ...аллажа, түсэбтэ та... шиидхэхы жэлэй ... хуряалгые богонихон ...рто, гээлтэ хоролтогүй... ...гэхэ гэһэн уряа ...тус ажахын механиза... хүдэлмэрилнэ. Ком... бүхэн социалис уял... ...алан абаад, хэлэһэн ... хүрэхын тула хэба ...раа оролдоно. Жэ... ажахын дүй дүршэлтэй комбайнер Георгий Дмитриевич Леонов 4 мянган центнер ороохо богонихон болзорто хуряажа абаха тухайгаа суг хүдэлдэг нүхэдтөө мэдүүлһэн байна. Һаянай байдалаар Георгий Дмитриевич хоёр мянга гаран центнер ороохо сохижо, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэдэй тоодо ябана.

Комбайнуудай һаадгүйгөөр хүдэлхын тула жолоошод ехэхэн оролдолго гаргана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Иван Никитович Перелыгин найман үдэрэй туршада 887 центнер ороохо зөөгөө. Хоёрдохи һуурида дүй дүршэлтэй жолоошон Владимир Иванович Балаганский ябана. Энэ нүхэр комбайнай бункерһаа 706 центнер ороохо таряанай тоогто шэрээ.

Таряа хуряалга дээрэ ажаллажа байһан звено, бригада бүхэнэй хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн сагтаа согсологдожо, түрүүшүүлдэ дамжуулгын улаан вымпел мүнгэн шантайгаар бэрюулагдана.

Ажахын хартаабха ургуулагшадай ажалынь урагшатай һайн. Хартаабха ургуулагшадай звеное даагшад Николай Васильевич Усольцев, Фёдор Алексеевич Усольцев гэгшэд тус бүридөө 4.222 центнер ургаса хуряажа абаба. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 150 центнер хартаабха эндэ хуряагдана. Тэдэнэр ойрын үдэрнүүдтэ энэ шухала хүдэлмэреэ дүүргэхээр хараална.

Ниитынгээ адууһа малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри эндэ үргэлжэлһөөр. Нэгэдэхи бригадын гэшүүд мүнөө 9.000 центнер үбһэтэй болонхой. Ажахы соогоо мэдээжэ луговод Лев Харитонович Родионовой звено бултанһаа ехэ үбһэ бэлэдхэжэ абаба. Энэ ажалша бэрхэ коллектив гектар бүриһөө 20 центнер ургаса хуряана.

П УГРЮМОВ

Прибайкалиин аймаг.

...ТЭЭСЭТЭЙГЭЭР

...нимнай таряалан дээрэ 9 ... үдэр, һүнигүй шахуу ... Эндэ гурбадахи от... түрүү комбайнернууд ... Родионов, Юрий ... гэгшэд таряа хадаха... соо тус тустаа 45 ...рай ургаса унагаана. ... баал суглуулжа со... агрегадуудай комбай... А. Богданов, Б. Рад... гэгшэд баһал даа...150 процент хүрэтэр ...

...алдэ шииг нойто ехэ...алтай жэл байһанине хараада абажа, тоог дээрэ бууһан нойтобор ороохые түргэн сэбэрлэжэ, хатаажа абахын тула М. Батуевагай хүтэлбэрилдэг звено үдэр һүнигүй хүдэлнэ. Таряа сэбэрлэхэ оньһон 4 машина һаадгүй хүдэлгэгдэнэ.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

Яруунын совхоз.

Ажахын бэрхэ жолоошон Виктор Андреевич Борисов таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаададаг хүнүүдэй нэгэн юм. Тэрэ хэдэн жэлэй туршада комбайн жолоодожо, хамта хүдэлдэг нүхэд cooһoo онсо шалгаржа гарадаг болонхой. М у х а р-Шэбэрэй т а р я а ш а д а й ж э ш э э г э э р габшагай бэрхээр ажаллажа, энэ харюусалгатай хүдэлмэреэ хараалһан болзортоо дүүргэхын тула Анаагай совхозой комбайнернууд ехэхэн оролдолго гаргаа. Тус ажахы ойрын үдэрнүүдтэ таряа хуряалгаяа сүм дүүргэхэнь.

Ажахын олон тоото комбайнернууд cooһoo Виктор Андреевич онсо шалгарна. Энэ нүхэрнай үдэр бүриин гөө даабарине холо үлүүлэн дүүргэжэ. социалис мүрысөөндэ илагшадай зэргэдэ ябана

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хориин аймагай Анаагай совхозой түрүү комбайнер В А Борисов.

Ц ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ҺАЯАР ДҮҮРГЭХЭ

Петр Иннокентьевич Плюснинэй хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригада ажахы соогоо түрүү зэргэдэ гараһаар үнинэй юм. Байгша онойнгоо таряа хуряалгые богонихон болзорто һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн уряа гаргаһан бригадын ажал хэрэгынь урагшатай һайн. Һүүлшын долоон хоногой дүнгүүдээр тэдэнэр нэгэдэхи һуурида дахинаа гараба. Комбайнернууд гектар бүриһөө 15 центнер ороохо хуряажа, хараалһан даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ.

Байгша ондо тус бригада 750 гектар шэнииисэ тариһан байбал, мүнөө энэнэйгээ 650 гектарыень хуряажа абаба. Коммунист Виктор Павлович Архиповай даадаг агрегат үсөөхэн үдэрэй туршада 3752 центнер таряа сохиһон байна. Тиигэжэ механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэбэ. Энэ ажалша бэрхэ механизаторай хүндэлэлдэ колхозой түб һууринда ажалай алдар солын туг нэгэнтэ бэшэ үргэгдэдэг юм. Аймсоведэй депутат Василий Фалилеевэй даадаг комсомол-залуушуулай агрегат 3150 центнер таряа хуряажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябажа байнхай. Ажахын бэрхэ комбайнер Абрам Степанович Фалилеев мүн лэ урагшатайгаар ажаллана.

Мянган центнер ороохо суглуулһан механизатор бүхэнэй комбайнай бункерта табан хушуута одон зурагдана. Хэжэ байһан ажалаа эрхим һайнаар дүүргэхын тулада бригадын гэшүүн бүхэн мүнөө шармайн ажаллажа байнхай. Петр Иннокентьевичэй даадаг бригада ойрын хоёр—гурбан үдэрэй туршада энэ харюусалгатай ажалаа дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Г. СМОЛИН,

«Победа» колхозой парткомой секретарь.

Бэшүүрэй аймаг.

...ИДХЭЖЭ ...АҺАНАЙ ...ААР...

...нимнай таряашад ... ондо 3500 гектар ... дээрэһээ 34 мян... центнер ороохо хуряажа ...түсэбтэй юм. Хараал...аб, даабаряа нэрэтэй ...өөр бэелүүлхын ту... механизаторнууднай ... бэрхээр ажаллана. ...о ургуулһан ороо...гаа гээлтэ хоролто...уулангүй хуряажа ...тулада энэ харюусал...калда хүдэлгэгдэжэ ... техникээ һайнаар ...лжа дүүргэһэн бай...

... отделенинүүдтэ мү... хорин комбайн хү... Үнгэрэгшэ һарын ...ухы таряагаа сабша...ээд, мүнөө комбай...ай баал суглуулжа ... һаянай байдалаар, ...ектар таряалангай ...уряагдажа. ажахы...аряанай тоог дээрэ ...центнер таряан буул... Гурбадахи отделе...ракторно-таряан ажа...адын гэшүүд мүнөө ...ороохо таряанай һайн ...уряажа байнхай. Тус ... дүй дүршэлтэй ...тор Михаил Ми... Степанов хүтэлбэ... Тус коллектив гек...ариһөө 15 центнер ... хуряажа абана. ... хуряалгада ажал...лаһан комбайнернууд ...Юров, Цыдендорж... ...ов, Виктор Бори...гэд халаан бүриин...аарине холо үлүүлэн ... түрүү зэргэдэ ... Ажахымнай комбай... гектар бүриһөө ...центнер ороохо хуряа...ээ 700 гектарайнгаа ...2—3 үдэрэй туршада дүүргэхэ зорил...о табинхай. Түсэбтэ ...элэй шиидхэхы жэ... хуряалгые богони...болзорто дүүргэхын ту...механизаторнууднай габ...ар ажаллана.

В. ШОЙНЕНОВ,

Анаагай совхозой ...парткомой секретарь.

... аймаг.

Буряадай хүдөө ажахын институдай студентнүүд жэл бүри ажахынуудта ошожо, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, шанэ ургаса хуряаха, хонидой түл абаха ээлжээтэ хүдэлмэридэнь горитойхон туһаламжа үзүүлдэг юм. Байгша ондо тус институдай хэдэн зуугаад студент колхоз, совхозуудта ошожо, таряа хуряалгада ажаллажа байнхай. Манай штатнабэшэ фотокорреспондент Д. Балдановай буулгаһан энэ зураг дээрэ дурсагдагша институдай студентнүүд Батор Жигжитжапов, Виктор Зайцев хоёрые харанат. Мүнөө эдэ хоёр ерээдүйн мэргэжэлтэд «Байкал» учхозой таряалан дээрэ намарай паар хахалжа. халаанайнгаа даабарине 120 процент бэелүүлнэ.

ЗАЛУУШУУЛ МҮРЫСӨӨНЭЙ МАНЛАЙДА

Сентябрь һарын үдэрнүүд наратай дулаан байжа, Хяагтын аймагай колхоз, совхозууд һайнаар ургаһан таряагаа эршэтэйгээр хуряажа байнхай. Ажахынуудай полинууд дээрэ комбайнуудай хүнхинөөн үдэр һүнигүй гэхээр таһарнагүй.

Энэ жэлэй таряа хуряалгын үедэ залуу механизаторнуудай социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ВЛКСМ-эй райком ехэхэн анхарал хандуулна. Залуу механизаторнууд тэжээл бэлдэлгын хүдэлмэриһөө гол түлэб сүлөөржэ, олонхинь комбайнернуудай штурвал бариихай. Энэ шухала хүдэлмэриин үедэ таряалан дээрэ хүдэлхөөр аймаг соо комсомол-залуушуулай 7 бригада, комбайнай 60 агрегат эмхидхэгдээ Таряа хуряалгада хүдэлмэрилжэ байһан 570 хүнэй тэн хахадынь комсомолшууд юм.

Таряа хуряалгада хабаадагшадай дунда ябуулагдахаа ниитэ-политическэ, соёл культурын хүдэлмэриин хэмжээ ябуулганууд ВЛКСМ-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ баталагдаа һэн. Тэдэнэйнгээ ёһоор мүнөө саг үргэлжэ ойлгууламжын ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулна. Таряа хуряалгын ябаса тухай мэдээсэлнүүд үдэр бүри райкомой эмхидхэлэй таһагта орожо байдаг.

Социалис мүрысөөнэй манлайда «Дружба» колхозой комбайнер комсомолой гэшүүн Дашижап Гүмпылов ябана. Тэрэ 900 гектар таряа баал болгон унагаахаһаа гадна, жара гаран гектарай таряа суглуулан сохёод байна. Хоёрдохи һуури Рамжуровай нэрэмжэтэ колхозой залуу комбайнер Виктор Поляков эзэлэнхэй. Энэ залуу механизатор мянга гаран гектарай таряа унагаагаад байна.

Хуряалгын түлэг ябажа байһан үдэрнүүдтэ Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. Н. Соковиковые, парткомой секретарь Д. М. Батомункуевые, комсомолой комитедэй секретарь Лида Аносовае олохонь угаа бэрхэтэй Тэдэнэр саг үргэлжэ бригадаһаа бригадада ошон, эмхидхэлэй болон ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Энэ ажахын таряанай ургаса ехэ һайн. Жэшээнь, һайнаар хахалһан паар дээрэ тариһан шэнииисынь гектар бүриһөө 22—25 центнер ороохон абтана.

Тус колхозой залуу комбайнер Федор Аносов хоёрдохи жэлээ таряа хуряажа ябана. Тиигэбэшье колхоз соогоо эрхимлэжэ байна. Тэрэ үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ. Энэ механизаторай сохиһон 1600 шахуу центнер ороохон тоог дээрэ абаашагданхай.

Ю. БОГОМОЛОВ.

Хони үрэжүүлгэ—харюусалгатай хүдэлмэри

Һайнаар бэлдээ

Гоя һалбари болохо хонин һүрэгөө улам олошоруулхын тула Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой хонишод, мэргэжэлтэд хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэридөө эртэнһээ һайнаар бэлдэбэ.

Мүнөө энэ ажахыда хонидые үрэжүүлхэ 17 пункт засабарилагдажа, хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдээр хүсэд хангагдаа. Энэ халуун хаһаяа богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула совхозой главна зоотехник В. Минтасов, главна ветврач В. Жимбеев, зоотехнигүүд Б-Х. Цыдыпова, М. Грехова гэгшэд отарануудтахи пунктнуудай ажал ходо шалгахаар даажа абаа.

Эхэ хонидой отарануудтахи пунктнуудай техник-үрэжүүлэгшэд ажахынгаа 17 мянган хони ажалай 20—25 үдэрэй туршада үрэжүүлхээр социалис уялга хараалба!

Байгша ондо тус ажахы хонидоо хусаһаа һая абтаһан, хүргэгдөөгүй үрөөр үрэжүүлхэ зорилготой. Тиимын тула пункт бүхэндэ Алтайн, Забайкальска үүлтэрэй хусанууд асарагданхай, һайн тэжээл дээрэ харууһалагдана. Нигээд лэ хэдэн үдэрһөө энэ ажахыда ээлжээтэ халуун хаһа эхилхэнь гээшэ.

А. ЕЛИСЕЕВ.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Калугын хүндэтэ граждaнинууд

КАЛУГА. (ТАСС-ай корр.). Замбуулинине шэнжэлгын талаар түйлаһан габьяануудайнь түлөө «Союз-12» онгосын экипажай гэшүүдтэ — В. Г. Лазаревта, О. Г. Макаровта Калуга хотын хүндэтэ гражданинуудай нэрэ зэргэ энэ хотын ажалшадай Соведэй депутадуудай гүйсэдком олгобо. Замбуулин соотуур дабшаха замай эхи табиһан Ю. А. Гагарин, бусад космонавтнууд иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ урда тээнь хүртэһэн юм.

500000 тонно хлопок

АШХАБАД. (ТАСС-ай корр.). Туркменистанай таряашад гүрэндөө табан зуу мянган тонно хлопок худалдаба. Иимэ ехэ хлопок дүрбэхэн үдэрэй турша соо хуряагдаһан байна Энэнь — хлопок хуряадаг машинануудые зүбөөр ашаглаһанай үрэ болоно. Хлопогой талмай дээрэ дүрбэ мянга гаран комбайн хүдэлмэрилнэ.

СССР США ХОЁРОЙ ХООРОНДЫН ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХОЛБООН УЛАМ ҮРГЭДЭНЭ

Худалдаа наймаанай асуудалнуудые зүбшэлхэ совет-америкaн комиссиин III сесси октябриин 3-да Москвада хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Иимэ комисси 1972 оной майда Москвада тогтоогдоһон юм. СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличевой, экономическа асуудалнуудаар США-гай президентын туһалагша, США-гай финансын министр Дж. Шульцын толгойлһон делегацинууд хоёророной хоорондохи худалдаа наймаанай, экономическа харилсаанай гол шэглэлнүүдые зүбшэлөө.

Олон асуудал, тэрэ тоодо хоёр талын худалдаа наймаае горитойгоор үргэдхэхэ, промышленна проектнүүдэй үндэһөөр удаан болзортой харилсаа холбоо тогтоохо саашанхи арга боломжонууд (США худар Сибириин газ дамжуулха проектнүүд, элшэ хүсэ ехээр хэрэглэдэг СССР-тэхи үйлэдбэринүүдые хүгжөөхэ проектнүүд) зүбшэн хэлсэгдээ. Тэрэшэлэн ээлеэр абалсалгын, хоёр орон дотор коммерческэ хүдэлмэри эрхилхэ арга боломжо улам һайжаруулгын асуудалнууд заседанинууд дээрэ хаража үзэгдэһэн байна.

Комиссиин хүдэлмэри СССР США хоёрой хоорондын худалдаа наймаанай харилсаае хүгжөөлгэдэ туһа хүргөө. Худалдаа наймаанай асуудалнуудые зүбшэлхэ совет-америкaн комиссиин III сессиин хамтын коммюнике дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: байгша оной долоо һарын турша соо СССР США хоёрой хоорондын худалдаа наймаанай ниитэ хэмжээн 900 миллион шахуу долларто хүрэжэ, һүүлэй хоёр жэлэй турша соохи совет-америкaн бүхы худалдаа наймаанай хэмжээе үлүүлээ. Хоёр ороной хоорондын худалдаа наймаанай хэмжээн мүнөө жэлдэ миллиард х а х а д ш а х у у доллар болохоор хүлеэгдэнэ. Худалдаа наймаагаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, США-гай президент Р. Никсонэй 1973 оной июньдэ хэһэн хэлсээнүүдээр хараалагдаһан хэм хэмжээндэ — удаадахи гурбан жэлэй турша соо 2—3 миллиард долларто хүргэхэ ябадалда туһа дүхэм болоно.

Совет-америкaн худалдаа наймаанай, экономическа хамтын совет байгуулагдаа гэжэ энэнэй урда тээ мэдээсэгдээ һэн. Энэ хадаа СССР США хоёрой хоорондын худалдаа наймаанай, экономическа харилсаае хүгжөөлгэдэ туһалха зорилготой промышленна, финансын ба худалдаа наймаанай бүлэгүүдэй хабаадаха эмхи болоно.

Делегацинуудай толгойлогшоноор — Н. С. Патоличев, Дж. Шульц СССР-эй худалдаа наймаанай түлөөлэлгэтэ эмхиие Вашингтондо, США-гай коммерческэ бюрое Москвада хуулита ёһоор нээһэн документнүүдые абалсаба. Байгша оной июниин үеэр дээдэ тушаалтадай Вашингтондо хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй үндэһөөр худалдаа наймаанай түлөөлэлгэтэ эмхинүүдые нээһэн ушар — совет-америкaн худалдаа наймаанай холбоо барисаае улам үргэдхэхэ үшөө нэгэ шухала алхам болоно гэжэ эдэнэр тэмдэглээ гээд коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Тиин, Москвада октябриин 3-най үдэр США-гай коммерческэ бюро, нээгдээ. Сессиин хүдэлмэридэ хабаадагшад, США-гай хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ А. Дабс, США-гай худалдаа наймаанай министр Ф. Дент гэгшэд тус бюрое нээлгын ёһололой үедэ үгэ хэлэхэдээ, США СССР хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые тусхайлан тэмдэглэбэ.

Худалдаа наймаанай асуудалнуудые зүбшэхэ совет-америкaн холимол комиссиин дүрбэдэхи сесси Вашингтондо 1974 ондо болохо гэжэ коммюнике дотор тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

НАЙМАН ХЭМЭЛ ОДОН НИИДХҮҮЛЭГДЭВЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-588», «Космос-589», «Космос-590», «Космос-591», «Космос-592», «Космос-593», «Космос-594», «Космос-595» гэжэ хэмэл одод 1973 оной октябриин 3-да Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ. Бүхы найман хэмэл одон түлхин дабшаха нэгэ ракетээр замбуулинай замда гаргагдаба.

Бүхы найман хэмэл одон хараалагдаһанда дүтэрхы замаар, эхин дээрээ иимэ параметрнүүдээр дабшана:

— Дэлхэйе 115 минутын турша соо тойроно;

— Дэлхэйһээ холодолгын саада захань (апогей) — 1512 км;

— Дэлхэйһээ холодолгын наада захань (перигэй) — 1397 км;

— Замайнь һөөлжэлгэ— 74 градус болоно.

Замбуулинай дайдые шэнжэлжэ үргэлжэлхын тула хэрэглэгдэхэ научна аппаратура, замай шэглэлнүүдые наринаар тодорхойлхо радио-түхеэрэлгэнүүд, приборнуудай ба научна аппаратурын хүдэлмэри тухай мэдээнүүдые дэлхэйдэ дамжуулха радиотелеметрическэ түхеэрэлгэнүүд хэмэл одод дээрэ тодхогдонхой. Эдэнэй аппаратура һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Залан ниидхүүлдэг, тоолон тодорхойлдог центр эндэ ороһон мэдээнүүдые шэнжэлжэ байна.

ЧИЛИИН ПАТРИОДУУДЫЕ СҮЛӨӨЛҮҮЛХЭ!

Чилиин арадтай һаналаа нэгэдэн дэмжэлгын митингнүүд манай ороной городууд ба тосхонуудта боложо үргэлжэлһөөр. Чилиин хархис этэгээдүүдэй хорото аашануудые зогсоохо, патриодуудые хашаха харшалха ябадал болюулгаха эрилтэ совет хүнүүд табина.

ЛЕНИНГРАД. «Урбалта хэгшэдэй түрмэ шоронгуудта тамалагдан зобожо байгшадые—Чилиин гүрэнэй ба политическэ элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланиие, бусад бүхы демокрадуудые сүлөөлүүлхэ!» Чилиин сэрэгэй хунтын харата аашые, хуули буса ябуулгануудые буруушаалгын митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд —. С. В. Лебедевэй нэрэмжэтэ бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлгын институдай коллективэй түлөөлэгшэд иимэ эрилтэ табиба.

БАКУ Чилидэхи фашис этэгээдүүдэй зэрлиг бүдүүлиг аашанууд тухай сошордолтой шэнэ мэдээсэлнүүдые телеграф дамжуулһаар. Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланай ами наһан аюулда ороод байна. Нүхэр Корваланиие, түрмэдэ хаагдаһан Чилиин оло мянган патриодуудые дары сүлөөлхэ эрилтэ табинабди,—гэжэ Азербайджанай Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь, республикын арадай уран зохёолшо Мирза Ибрагимов хэлэбэ.

ВОРОШИЛОВГРАД. Чилиин хархисуудай хорото аашануудые, ажалшадта, түрүү үзэл бодолтой партинууд болон эмхинүүдтэ эсэргүү хэрээгы шэрүүн мүрдэлгэ харшалалгануудые Ворошиловградай авто-хабсаралгын заводой хүдэлмэришэд эрид буруушааба.

(ТАСС).

ВЛКСМ-эй ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ

Уржадэр КПСС-эй обкомой ехэ зал соо ВЛКСМ-эй областной комитедэй пленум боложо дүүрэбэ.

«Кадрнуудай журам бэхижүүлхэ, тэдэнние дааһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ талаар областной комсомолой организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **В. Д. Раднаев** элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **В. Тимашёв**, ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **С. Боровик**, Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой хонишон, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат **Н. Раднаева**, Буряадай багшанарай институдай комсомолой организациин секретарь **С. Бадмаева**, ВЛКСМ-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь **Е. Лаврентьев**, сэрэгэй алба хаагша **И. Я. Осадчий**, Прибайкалиин аймагай Таловскын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой станочница, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн **Л. Буржей**, ВЛКСМ-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Харганов**, «Буряадай залуушуул» газетын редакторай орлогшо **Д. Санжиев** гэгшэд хабаадаһан байна.

Пленум хэлсэһэн асуудалаараа зохихо тогтоол баталан абаа.

БУРЯАДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ХОЛБООНДО

Һаяхан Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой холбооной партийна организациин тоосоото-һунгалтын суглаан боложо үнгэрбэ.

Уран зохёолшодой холбооной партийна организациин секретарь И. К. Калашников энэ суглаан дээрэ элидхэл хэбэ.

Үнгэрһэн үе соо Буряадай уран зохёолшод хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ нилээд ехэ оролдолго гаргаһан байна. Үнгэрһэн үе соо гайхамшаг үйлэ ушарнууд манай орон, республика доторнай болоо бшуу. СССР-эй байгуулагдаһаар, Буряадай АССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойн һайндэрнүүд тэмдэглэгдээ. Энэ үедэ Москва, Свердловск хотонуудта Буряадай искусство болон литературын үдэрнүүд үнгэргэгдөө. Тиихэдэ буряад уран зохёолшодой номууд Москва хотын номой хэблэлнүүдээр олоор гаргагдаһан.

Элидхэл тушаа уран зохёолшод Н. Балдано, Д. Жалсараев, А. Бальбуров, Ч-Р. Намжилов, Ц. Жимбиев, А. Щитов, В. Штеренберг, журналист Р. Цыбиков болон бусад үгэ хэлээ.

Уран зохёолшодой холбооной партийна организациин бюро шэнээр һунгагдаа.

КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев, КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша М. М. Гаськов тоосоото һунгалтын энэ суглаанда хабаадалсаа.

Манай корр.

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭР

«Пропагандистнар, һурагшад, таанадые һуралсалай шэнэ жэлээр амаршалнабди», — гэһэн үгэнүүдые авиационно заводой партийна комитедэй политическэ гэгээрэлэй байшангай үүдэндэ уншанабди. Октябриин 1 — политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын үдэр. Эндэ бүхы юумэн бэлдэгдэнхэй. Партийна, комсомолой, экономическа һуралсал. Томо завод, олоншье зон һураха байна. Коммунистнууд, комсомолшууд, хүдэлмэришэд, үйлэдбэриие ударидахы албанай хүдэлмэрилэгшэд — эдэ бүгэдэ нилээдгүй олон зон элдэб янзын һуралсалда эрдэмээ дээшэлүүлхэ байна.

Гансахан партийна һуралсалай эхин шатада 15 һургуули, дунда шатадань 12 һургуули, теоретическэ 5 семинар, марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй таһаг бии байна. Үйлэдбэриин экономико, тэрэниие ударидаха эрдэм ухаа шудалха 39 һургуули гэхэ мэтэ олон янзын һургуули, кружок байгуулагданхай.

Заводой бүхы цехүүд, таһагууд болон бусад бүхы һалбаринуудта политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээл болобо. Заводой парткомой политическэ гэгээрэлэй кабинедэй дэргэдэ гушаад хүнһөө бүридэһэн методическа совет хэдэн жэлэй хүдэлдэг. Тус совет пропагандистнарта теоретическэ, методическа туһаламжа үзүүлхэһээ гадна һуралсал шалгадаг үүргэтэй юм. Методическа соведэй гэшүүд болон бусад эдэбхитэд түрүүшын хэшээлдэ байлсаба.

Һургуулинуудта, кружогуудта хэшээлнүүдэй болоһоной һүүлээр заводой парткомдо коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал ямараар эхилбэб гэжэ хаража үзэбэ. Комсомолой комитедтэ комсомол, залуушуулай политическэ һуралсалые, завкомдо экономическа бүгэдэнийтын һуралсалай ямараар эхилһые хаража үзэһэн байна.

Политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэл авиационно заводто эмхитэйгээр эхилбэ гэжэ түрүүшын хэшээлнүүдтэ байлсаһан методистнууд тобшолбо. Заводой партийна комитедэй, тэрэнэй политическэ гэгээрэлэй кабинедэй политическэ, экономическа һуралсалда ехэ һаналаа табидаг байһаниинь түрүүшын үдэрэй хэшээлнүүд харуулба. Һуралсахаар тодорхойлогдоһон хүнүүдэй олонхинь хэшээлдээ ерээ. Пропагандистнаршье һайнаар хэшээлнүүдээ үнгэргөө.

— Хүнүүд һураха хүсэлэнтэй занятинуудтаа ерээ, — гэжэ шалгагшадай олониинь мэдүүлбэ.

Марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй заводтохи филиалай партийна эдэбхитэдэй факультедэй ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй отделениин хэшээлдэ байлсабабди. Эндэ табяад хүн һурадаг байна. Заводой цехүүд болон таһагуудай начальнигуудай орлогшонор эндэ һурасана. Хоёрдохи жэлээ эдэнэр һуража байна. Урда тээнь цехүүдэй, таһагуудай начальнигууд хоёр жэлэй туршада һуража гараа. Үйлэдбэриин экономико, тэрэниие ударидаха эрдэм ухаанда эдэнэр һуралсаһан байна.

Мүнөө эндэ һуралсадаг 48 хүнэйнь арбаниинь техническэ дунда эрдэмтэй зон, бэшэниинь бултадаа дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд юм байна.

Социалис үйлэдбэриие эрдэм ухаанай ёһоор ударидаха гол шухала үндэһэ һууринууд гэһэн холбоо олон темээр заводой главна инженерэй орлогшо Ю. Н. Кравцов эндэ лекци уншадаг байна. Тэрэ партийна комитедэй лекционно зал соо занятинуудые үнгэргөө. Столнууд табятай, самбар, мел, һуралсалай хэрэгсэлнүүд хуу бии.

Лектор шагнажа байгшадай анхарал татажа, һонирхуулжашье шадаха, хэлэ һайнтай, оншо шадабаритай болоһон хүн гэжэ ойлгохоор. Бүхы жэшээ баримтануудынь, тоонуудынь заводойнгоо байдалһаа абтана. Хүнүүдэй үнэхөөрөө толгойгоо хүдэлгэхөөр олон һанамжа бодомжонуудые дурдана. Жэшээнь, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэдээ нэн түрүүн хүдэлмэришэдөөр дамжуулжа, энэ зорилго туйлаха шухала гэжэ лектор хэлэбэ. Энээндэ бидэнэр, хүтэлбэрилхы албанай хүдэлмэрилэгш... сэхэ хабаатайбди. Хү... ришэдтэ анхаралтай... дажа, тэдэниис урма... хүдэлөө хада ажалай ... сэ дээшэлдэг гэжэ со... гическэ шэнжэлэлгэ... дото байдалшье гэр... ха юм. Тобшоор ... университедтэ лекци... даг нүхэр Кравцов ... пропагандын оншо ар... далһан хүн гэжэ тэм... хэрэгтэй. Дүрбэдэхи ... эндэ багшалжа байна.

Гадна энэ универс... заводой бусад хүтэл... хүдэлмэрилэгшэд: ... инженерэй орлогшо, ... скэ эрдэмэй кандидат ... Сыренова лекци унша... водой директор С. И. ... болон бусад лекци ... юм. Мүн городой ... һургуулинуудай ... лекци уншадаг байна.

Д. ЖУГДУРОВ...

ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛЖЭ ОРОБО

Доодо-Тоёотын һүнэй фермын һаалишад даажа абаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг ажахын түрүү коллективүүдэй нэгэн. Радна Мижитовна Холбоева хори гаран жэлэй туршада эндэ һаалишанаар ажаллаха зуураа, хамта хүдэлдэг нүхэд соогоо нилээд хүндэтэй болонхой. Дүй дүршэлтэй һаалишан һая хүдэлжэ эхилһэн басагадта өөрынгөө ажал тухай хөөрэдэг, мэдэхэгүй юумыень заажа үгэдэг юм. Тэрэ түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ харууһалжа байһан 18 үнеэнһээ 33 мянган килограммһаа доошо бэшэ һү һаажа абаха тухайгаа хамта хүдэлдэг нүхэдтөө мэдүүлһэн байна. Радна Мижитовна сүүдхын туршада 110 гаран килограмм һү һаана. Хараалһан даабаряа болзорһоо урид дүүргэхын тула нүхэр Холбоева үнэн сэдьхэлһээ оролдоно.

Зураг дээрэ: Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишан Р. М. Холбоева һааһан һүеэ тушаажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Октябриин 1-дэ манай заводой партийна организацида политическэ һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ.

Энэ жэлдэ теоретическэ нэгэ семинар, марксизм-ленинизмын үндэһэн суртал шудалдаг һургуули байгуулагданхай, түрүүшынгээ хэшээл эхилбэ. Теоретическэ семинарта цехүүдэй, таһагуудай начальнигууд, ахалагша инженернүүд, мастернууд һуралсаха юм.

Һуралсалай программын ёһоор партиин XXIV съезд дээрэ абтаһан эб найрамдалай программа бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай эрхилжэ байгаа уласхоорондын ажал ябуулгада түрүүшын хэшээлнүүд зорюулагдаба. Хэшээлэй үнгэргэгдэһэнэй һүүлээр хаража үзэхэдэмнай, пропагандистнарнай энэ асуудалые өөһэдынгөө ажабайдалтай холбохо гэжэ оролдоһон. Заримаиинь урдаа табиһан зорилгодоо хүрэжэ шадаһан байна.

Комсомолой кружогуудай ажал мүн лэ эхилээ.

Эдээнһээ гадна манай заводто коммунис ажалай 9 һургуули хүдэлхэ юм. Заводой хүдэлмэришэд эдэ һургуулинуудта һураха. Инженернүүд, технигүүдэй һуралсаха үшөө нэгэ һургуули байгуулагданхай.

Үйлэдбэриин экономико ба тэрэниие ударидаха эрдэм ухаанда мастернуудай һураха юм. Энэ зорилгоор мастернуудай һургуули байгуулагдаа. Экономическа һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээл октябриин 8-да эхилхэ болонхой.

Энэ жэлдэ по... скэшье, экономическ... һуралсалда хабаа... марксизм-ленинизмын ... тал, экономикын эрдэм... улам гүнзэгыгөөр ... зорилго урдаа ... партада һуубад гээшэ.

Е. КОРЯГИН
судна бүтээлгын завод... партийна организаци... секретарь.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

КПСС-эй ЦК-гай ТОГТООЛ БЭЕЛҮҮЛЭН..

КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюро «КПСС-эй ЦК-гай абаһан «Ростовско областиин Зерноградска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин хүдэлмэри тухай» тогтоолые бэелүүлхэ талаар Загаһатын совхозой парткомой хэһэн хүдэлмэри тухай асуудал хараһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай заабари бэелүүлэн, политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха зорилгоор совхозой партком зарим тэды хүдэлмэри ябуулаа гэжэ партиин райкомой бюрогой абаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ. Энэ ажахы гүрэндөө мал ажалай продукгнуудые худалдаха хахад жэлэй түсэб амжалтатайгаар үлүүлэн дүүргээ.

Гэхэ зуура ажал хүдэлмэриингөө үрэ дүнгүүдые совхозой партком шүүмжэлхы шэглэлтэйгээр шэнжэлэн үзэнэгүй. Ажахын арга боломжонууд гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй, экономическа һуралсал һулаар табигданхай. Экономическа шэнжэлгын бюро ямаршье хүдэлмэри бүтээнэгүй. Иигэжэ ажахы ехэ гарзада оронхой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ орооһото болон тэжээлэй урга малнуудай ургаса мүртэй дээшэлээгүй. Шалтагааниинь хадаа газараа ёһоор элдүүрилжэ, хүсэд уһалжа шаданагүй. Алибаа ургамалнуудай ургаса ехээр абадаг болохын тула ямар нэгэн хэмжээ абанагүй.

Совхозой партийна организаци захиргаанай ажал ябуулгые хинаха эрхээ хүсэндэнь хүргэжэ биранагүй. Мэргэжэлтэд болон совхозой бүхы хүдэлмэрилэгшэдые дааһан хэрэгтээ харюусалгатай байдагаар хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдоногүй. Партком, тэрэшэлэн отделенинүүдэй партийна эхин организацинууд нийтэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулна.

БАЙГААЛИИН БАЯЛИГЫЕ ХАМГААЛХА

1972 оной сентябрь һарада КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет Байгал нуурай оршон тойронхи байгаалиин баялигые зүбөөр ашаглаха, сахин хамгаалха талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай тогтоол абаһан байгаа.

Энэ тогтоолые бэелүүлхэ зорилгоор КПСС-эй Захааминай райком 1973 оной январь һарада тусхай тогтоол абаһан, хэмжээ ябуулгануудые хараалһан байгаа. Теэд тэрэ тогтоолой хэр зэргэ дүүргэлтэ боложо байһан тухай КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ горитой хөөрэлдөөн болоо.

Энэ тогтоолые бэелүүлхэ талаар горитой юумэн хэгдээ гэжэ КПСС-эй райкомой бюро тэмдэглэбэшье. үшөөл олон дутагдалнуудай бии байһаниинь зүбшэлгын үедэ элирээ. Аймагай промышленна предприятинууд Модон-Хүл гэжэ харьялан урдажа байдаг голые мүнөөшье бузарлаһан зандаа. Захааминай лесхоз хадаа аймагай түб шадархи газарые сэбэрлэхэ, алибаа гэмтэлгэһээ хамгаалха хүдэлмэри хэнэгүй. Энэ шухала асуудалда аймагай арадай хиналтын комитет анхаралаа хандуулаагүй байһаар.

КПСС-эй райкомой бюро аймагай, городой Соведүүдэй гүйсэдкомуудые, арадай хиналтын комитедые болон предприяти, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалһан тогтоол абаа.

ХАМТЫН БАЙРАНУУДТА ХЭР БЭ?

КПСС-эй Советскэ райком хамтын байрануудта ажаһуугшадай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байһые шалгажа үзөө. Удаань энэ асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой заседаниин үзэмжэдэ табигдаа.

Буряадай барилгын управлениин, валенка хэдэг фабрикын, Кировэй нэрэмжэтэ, шэлэй болон судна бүтээлгын заводуудай, 56-дахи оньһожорууламал колоннын, 173-дахи ПМК-гай, 1-дэхи хилээмэнэй заводой хамтын байранууд шалгагдаһан байна.

Тиихэ зуура хамтын байрануудта ажаһуудаг залуушуулай һуудал байдалда ан харал һулаар хандуулагдана, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри мүртэй ябуулагданагүй гэжэ райкомой бюро тэмдэглэбэ.

Хүдэлмэришэдэй хамтын байрануудта хүмүү... хүдэлмэри һайжару... хай асуудал партийн... союзай болон ком... суглаанууд дээрэ ... хэлсэгдэдэггүй бай... Хамтын байрадахи ... хангалтагүйгөөр ... рилнэ. Оньһожоруул... колоннын болон хил... заводой хамтын бай... нийтын совет үшөө ... хэгдээгүй байһаар. ... ко-хүмүүжүүлгын ... риин түсэбшье зохи... байһаниинь гэмшэл...

Залуушуулай хам... рануудта ажаһуугша... лэдбэриин түрүү... дайнай болон ажал... рануудтай уулзуулг... рэлдөө эмхидхэхэ ... шье оролдоногүй. ... һуудаг зон нийтын ... хүдэлмэридэ хабаа... гүй.

Хүдэлмэришэдэй ... байрануудта ажаһу... дунда нийтэ-ойлгу... соёл болбосоролой ... дэлмэри үргэнөөр ... тэдэнэй ажаһуудалай ... тые һайнаар хангах... хо хэмжээнүүдые ... һан тогтоол абтаба.

ҺААЛИШАДАЙ АЖАЛ УРАГШАТАЙ

Абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэжэ, гүрэндэ һү худалдаха түсэб, даабаряа болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уряа доро Хүрбын совхозой, һүнэй фермын һаалишад ажаллана.

Зунай шэмэтэй ногоондо үнеэдээ һайнаар адуулжа, таатай үе сагые алдангүй, шадаал һаа ехэ һү һааха гэжэ тэдэнэр оролдоно. Һаалишан бүхэн даажа абаһан ажалдаа ёһотой ээтэй шэнгээр хандана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Юһэ һарын туршада тэдэнэр 5514 центнер һү бэлэдхэлэй пункт ябуулха байбал, энэнээ һараар уридшалан дүүргэв. Түсэб даабариие амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ дүй дүршэлтэй һаалишад Сэсэг Цыбикова, Жэбзэма Маланова, Минера Мухамедзянова болон бусадай оруулһан хубитань ехэ.

Намар адууһа малай атарлан бэлшэхэ эгээ таатай үе болобо. Ажахын һаалишад харууһалжа байһан үнеэдээ хуряагдаһан поли дээрэ адуулжа, һү һаалияа доошолуулхагүй гэжэ ехэтэ оролдоно. Үглөөнэйнгөө һаамые эртэхэн үнгэргэжэрхёод, үбһэ бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэжээл элбэг байбал, ехэ һүн, мяхан абтаха гэжэ һаалишад һайн мэдэнэ бшуу. Ушар иимэһээ һаалишад энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг заншалтай.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, мал ажалһаа абтадаг продукци Эхэ ороноо бүри ехээр тушааха зорилго һаалишад урдаа табинхай ажаллана.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хори.

5600 ЦЕНТНЕР ШЭНИИСЭ ТУШААГДА...

Мухар-Шэбэрэй «Искра» колхозой механизаторнуудай тарягаа богони болзорто гээлтэгүйгөөр хуряажа, гүрэнэй захил үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ гэһэн үүсхэл Бэшүүрэй аймагай Шэбэртын комбайнер, трактористнар болон таряашадай дунда халуунаар дэмжэгдээ. Энэ жэлдэ сагай уларилай бэрхэтэй байбашье, совхозой 7000 гектар тариалан дээрэ һайн ургаса ургуулагдаа. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер орооһон абтана. Тиихэдэ зарим участогууд дээрэһээ бүришье ехэ ургаса хуряагдана. Жэшээнь, Б. Д. Султумовай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи тракторна бригадын комбайнернууд 150 гектар шэнисын гектар бүриһөө 18 центнер хүрэтэр ургаса хуряана.

Сентябриин 25-най байдалаар совхоздо 3091 гектарай тарян хадагдаад, 1843 гектар баалай орооһон сохигдоод байба. Тингэжэ ажахын тоогуудта 21.000 центнер орооһон оруулагдаа. Шэнэ ургасын 5600 центнер шэниисэ гүрэндэ тушаагдаад байна. Эхэ ороной амбаарта таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Энэ хүдэлмэридэ Улаан-Үдэ городой 1268-дахи автоколоннын, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй жолоошод горитой туһаламжа үзүүлнэ. Жэшээнь, автоколоннын жолоошод И. В. Русин, А. Н. Шацкий, Д. В. Казаков, А. С. Вершинин, «Сельхозтехникэһээ» Д. Е. Федоров, А. Ф. Павлов болон бусад һайнаар ажалланад.

— Манай автоколоннын 11 «ЗИЛ» машина хүдэлхэеэ ерэнхэй. Хүн бүхэн үнэн зүрхэнһөө ажаллана. Оролдожо ургуулһан таряагаа саг соонь хуряажа абаха, гүрэнэй захил бэелүүлхэ хэрэгтэнь городһоо туһалхаяа ерэһэн бидэнэрэй хубита тон ехэ бшуу. Би таряа хуряалгын эхилхэдэ, республикынгаа колхоз, совхозуудта жэл бүри хүдэлдэгби. Һүүлэй гурбан жэлдэ Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхоздо ажаллаа һэм. Мүнөө эндэ ерээд, таряа хуряалгадань туһалжа байнаб, — гээд 1268-дахи автоколоннын хорин жэлдэ жолоошоноор ажаллажа ябаһан И. В. Русин хөөрэнэ.

Тракторна бригада, агрегадуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ А. Е. Трупоковай хүтэлбэрилдэг гурбадахи бригадын гэшүүд эрхимлэжэ ябана. Тус бригадынхид 2.200 гектар таряанайнгаа 50 процентые амяарлан хуряагаад байна. Мотния тосхондохи бригадын полевой стан дээрэ ажалай алдар солын Улаан туг холоһоо намилзан харагдана. Ажахын үргэн уужам тарялан дээрэ ажалай эршэ улам шангадана. 36 комбайнерай дундаһаа С. М. Федотов, П. П. Григорьев, А. Т. Савельев, С. В. Ткачев гэгшэд мүрысөөнэй түгые дээрэ үргэжэ ябанад. Жэшээнь, үнинэй комбайнер С. М. Федотов 223 гектар таряа амяарлан хадажа, 2300 центнер ороoһо суглуулан сохёод байна. Тэрэнэй удаа С. В. Ткачев ябана. Тэрэ 119 гектар амяарлан хадаад, 1422 центнер ороoһо суглуулан сохёо.

Мүрысөөнэй дүн таба хоноод лэ гаргагдажа, түрүүлжэ гараһан тракторна бригадада совхозой дирекциин, парткомой болон профсоюзай рабочкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдана, стан дээрэ ажалай алдар солын туг үлгэгдэнэ. Тиихэдэ эрхимлэжэ гараһан агрегадта дамжуулгын улаан тугхан барюулагдана.

Тракторна бригада, орооһоной склад бүхэндэ партийна саг зуурын бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, тракторна нэгэдэхи бригадада комбайнер Ц. Б. Дабаевай хүтэлбэрилдэг партийна бүлэг һайнаар хүдэлнэ. Бүлэгэй гэшүүд механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри ябуулдаг, шанарай түлөө шангаар тэмсэдэг. Таряа хуряалга дээрэ 12 коммунист ажаллана. Тэрэ тоодо коммунист комбайнернууд М. Ц. Цыремпилов, ... Дабаев, В. В. Ткачев ... Белых болон бусад ... ехэтэйгээр ажаллаж... та жэшээ харуулан ...

Хоёрдохи от... ороoһоной склад «... буун» гэжэ газарта ... дэнхэй. Эндэ ерэ... Мотня, Гутайн ... дээрэһээ ороoһон 70... центнер ороoһон сэ... жэ байба. Гүрэнэй ... бириин соёлой ин... бүлэг студентнэрэй ... түлэг дундаа.

— Үнгэрэгшэ ... 17.000 центнер ... складтамни ороoһон ... нөө үдэр бүри ... гаран центнер тар... Сентябриин 25-на... лаар 6380 центнер ... тоодо 2000 центнер ... гын ороoһон сэ... байна. Тиихэдэ 25... нер таряа гүрэндэ ту... байнабди. Ороoһо ... «КЗС-10» тухэлэй ... шинатайб. Тэдэмн... һайнаар хүдэлгэгд... тер Ф. Ю. Савел... рик В. С. Очиро... хоёр хүдэлмэришэд... дэмни дааһан ажал... рюусалгатайгаар ... Соёлой институдай ... нэрэй ябахада, ... дирекци хүд... нэмэжэ үгэхэ юм ... складые даагша А... насьев хэлэнэ.

Арефий Ни... ёһотой эзэн гэжэ ... Тоог дээрэнь түр... бэр. Комбайнуудай ... даһан нойтон ор... соогоо сэбэрлэгдэ... дана.

Бэшүүрэй совхоз... торно-тарян ажал... бригадаар ябахада... дожо ургуулһан тар... гони болзорто гээл... түргэн хуряажа ... рэнтэээ тоосохо, ... һүрэг малда хүсэ... тэжээл бэлэдхэхэ ... жэлэй ургасын үр... гэ хаажа абахын ... сэлэй үдэр бүри ... байһаниинь элеэр ...

Б. ЖАМБ...
манай ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... бириин соёлой ин... студентнэр Н. И. ... скай В. Б. Шиш... Широкова гэгшэд ... тушаагдаха ороoһо ... жэ байнад.

Автор...

ХАРТААБХАЯА МАЛТАЖА ДҮҮРГЭХЭНЬ

Репортаж

Ехэ-Куналейн баруун тээ Елань гэжэ газар бии юм. Тэндэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хартаабха хадагалха газар түхеэрэнхэй. Манай хүрэжэ ерэхэдэ, хартаабха ашаһан «ГАЗ-51» автомашина авто-шэгнүүр дээрэ гараад байба.

Хара телогрейкэтэй, үндэр, багжагар бэетэй, дунда зэргын наһанай хүн машина сооһоо маниие угтан гараба. Колхозой комсорг Николай Ковалёвтой бидэниие танилсуулба. Фёдор Тимофеевич Ковалёвууд аха дүү гэжэ бү һанагты. Ехэ-Куналейдэ Чупринарёвтон, Ковалёвтон, Гребенщиковтэн ехэ олон юм. Федор Тимофеевич хартаабха хадагалдаг пунктынгаа гэр байра нэмда харуулжа ябаад, ажал тухайгаа хөөрэнэ.

Мүнөө 5300 центнер хартаабха хойто жэлэй хүрэнгэдэ гэжэ хадагалагдаа. Түсэбэй ёһоор, 8000 центнер хэрэгтэй юм. Гүрэндэ хартаабха худалдаха түсэбынь һаһал бага бэшэ — 7000 центнер. Һүүлэй үеын мэдээгээр 5500 центнерынь тушаагдаад байна.

Хартаабха хадагалдаг пунктын хойно илгадаг, сэбэрлэдэг газар бии. Эндэ хүрэнгэ болохо, гүрэндэ тушаагдаха хартаабха илгагдажа, тон жэжэнь гахай үсхэдэг фермэдэ эльгээгдэнэ.

Хартаабха илгадаг машинануудта 18-дахи ГПТУ-гай 41 студент хоёр халаан боложо хүдэлнэ. Тэдэнэр бултадаа залуу зон. Тиимэһээ хүхюутэй — шог зугаа, энеэдэн замханагүй, ажалыньшье урагшатай ябана. Мүнөө үедэ машинанууд үсөөн ерэдэг боложо, гүрэндэ тушаагдаха хартаабха мэшээглэгдээд, ирайса обоологдошонхой байха юм.

Наһажаал янзын, дорюун огсом абяатай, зугаашаа, хүхюун зантай Макар Фёдорович Хромых эндэхи хүдэлмэри ударидана. Тэрэ үнинэй хартаабхашан, тиимэһээ олохон юумэ мэдэхэ хүн.

Фёдор Тимофеевичтэй хөөрэлдэнэбди.

Хартаабха хадагалдаг газарта хуурай һолоомон асарагдана. «Энээгээрээ хүрэнгэ болохо хартаабхаяа хушахабди. Үбэлдөө ходо шалгажа, хушалтыень һэлгэжэ байха ёһотой юм. Мүн нэгэ янзын температуратай байлгаха шухала. Тусхай дэбтэр соо энээн тушаа дежурна бүхэн тэмдэглэжэ байха. Хартаабхые шэмэ һайнтайгаар, нойтоноор хабар болотор байлгаха манай уялга бшуу. Октябриин 12-то нэн түрүүн хушажа, үүдэнүүдыень хаахабди. Тиигээд недели бүри хоёр-гурба дахин шалгажа байха зомди. Хүрэнгынгөө хартаабха һайнаар хадагалаад байбал, хойто жэлдэ үндэр ургаса абаха аргатай байха гээшэбди» — гээд, тэрэ хөөрэнэ.

Эндэ «Пригородный» совхозойхид хүрэнгэ болохо хартаабхаяа хадагалха болонхой. Тэрэнэй хартаабхаяа хадагалдаг газарынь үертэ абташанхай ха юм. Хүршэнэртөө туһалха гээшэ баһал шухала бшуу.

Маанад саашаа ябанабди. Хартаабха хадагалдаг газарта арит сэбэр. Ячейкэ бүхэндэ хэды центнер хартаабха байнаб гэжэ табличка дээрэ бэшэгдэнхэй.

«Нёдондо 3400 центнер хартаабха хадагалаа һэмди. Тиихэдэмнай 240 центнер тухайнь муу болоһон байгаа. Энэ бүхы хадагалагдаһан хартаабхын 8 процентнь болоно. Мүнөө жэлдэ энээниие үшөө бага болгохо зорилготойгоор ажаллахабди» — гэжэ Фёдор Тимофеевич манай ябахаяа байхада хэлээ һэн.

Хартаабха хадагалдаг газарта хүрөөд, бидэ малтажа байһан газаргань хүрэхэ гэжэ шиидхэбэбди. Тарбагатай ошоһон харгыһаа баруулжа гаража, Подъерёмкино гэжэ нютагта хүрэхэдэмнай, хартаабха малтадаг гурбан комбайн ябажа байба. Түрүүлэн ябаашадань үнинэй механизатор, комбайнер Самуил Кушнарев ажаллана. Залуу хүбүүн, комсомолец Андрей Назаров тэрэнэй комбайнниие шэрэнэ. Мүн бэшэшье комбайн, тракторынь комсомолшууд олон.

Жэшээлхэдэ, хүдөө ажахын техникумэй хоёрдохи курсын студент, залуу коммунист, эндэхи хүбүүн Николай Гребенщиков тон һайнаар хүдэлнэ. Тэрэ үдэрэйнгөө даабари 30—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг юм. Колхозой комсомолой комитедэй гэшүүн, Дмитрий Кушнарев тэрээнһээ гээгдэнэгүй.

Манай ерэхэдэ, нэгэ комбайнинь хүршэ «Дружба» колхоздо туһалхаяа ошоһон байгаа. Юуб гэхэдэ, 273 гектарта тарингдаһан хартаабхын 270 гаран гектарынь малтагдаа бшуу. Тиимэһээ үглөө нүтөөдэрһөө үшөө хоёр комбайн хүршэнэртөө туһалхаяа ошохо.

Мүн хартаабха суглуулагшад П. Кушнарева, П. Шурыгина, П. Иванова, Е. Болонева гэгшэд габшагай ажалаараа шалгарнад. Тэдэнэй ябаһан газарта нэгэшье монсогор хартаабха үлэнэгүй хэбэртэй.

Комбайнууд һубарилдан хойно хойноһоо ябажал байна. Машинанууд хартаабха ашаад лэ һөөргөө бусана. Хартаабхашад наранай оротор ажаллаха. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хартаабха малталгаяа үглөө мүнөө түгэсхэхээ байна. Энэ зорилгоёо дүүргэхэ байһаниинь эли. Юуб гэхэдэ, комбайнернууд, трактористнууд, хартаабха суглуулагшад габшагай ажалаараа колхоз соогоо суурхана ха юм.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
Улаан-Үдын аймаг,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.

ЖУРНАЛИСТ 1973 — Манай айлшан

«Телевизи гэхэ гү, али үзэһэн харaһан юумые оптическа аргаар радиогоор дамжуулга ехэ амжалтатай байна. Һаядаа театрай зүжэг, моридой урилдаан гэхэ мэтэнүүдые ехэ зайда дамжуулхаһаа гадна, зохихо приемнигуудай ашаар эдэ бүгэдые хүн бүхэн гэртээ хараха аргатай болохоор хүлеэгдэнэ».

1929 ондо «Журналист» журнал иимэ һониниие уншагшадтаа дуулгаһан байгаа. Байгша оной һаяын нэгэ номерто иигэжэ уншахабди:

«Танай кнопко дарахада, бүхы юумэн хүдэлжэ эхилхэ. Минута бүхэндэ 1000 гаран үзэг «шудхадаг» электронно машинын перфоратор аалиханаар абяа гарана. Электронно гравернууд клише бэлдэнэ. Редакторай столой хажуудахи телевизорэй экран дээрэ ээлжээтэ номерой макет харагдана. Газетын хуудаһан хэдыхэн минута соо бэлэн болоно. Энэмнай мүнөө боложо байһан үйлэ хэрэг гээшэ. ГДР болон бусад зарим оронуудта тиимэ редакцинууд бии болонхой».

Олониитын мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй гансал техническэ хубилалтанууд тушаа «Журналист» бэшэдэггүй юм aаб даа. Тэрэнэй зорилгонууд тон ехэ. Бүхы дэлхэй дээрэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүд журналистикын «хурса нюдөөр» харагдажа байдаг.

Журналистнуудай үүргэ ехэшье, харюусалгатайшье. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор хэблэл, радио болон телевидени манай орон дотор «партиин хүсэтэ ехэ зэмсэг» болонхой. Тэдэнэр коммунизм байгуулгын асари ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, хүнэй бүхы талaараа хүгжэлтэдэ нүлөөлнэ.

Журналистнуудай творчествын лаборатори тухай, тэдэнэй шадабари, мэргэжэлэй нюуса тухай «Журналист» хөөрэнэ: тэрэнэй хуудаһанууд дээрэ журналистнууд шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа һанамжаяа андалдана, ажабайдалай орёо асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ; бүхы дэлхэйн хэблэл, радио болон телевидени тухай журналда бэшэгдэжэ байдаг.

Журналай һаяын номернуудай нэгэндэ хэблэгдэхэ зарим материалнуудые энэ хуудаһанда толилжо, уншагшадай анхаралда табинабди.

В. ЖИДКОВ.
«Журналист» журналай ахамад редактор.

ГЛАВКАНУУДҺАА—НЭГЭДЭЛНҮҮДТЭ

«ПРОМЫШЛЕННОСТЬ хүтэлбэрилгые саашадань нарижуулан һайжаруулха зарим хэмжээ ябуулганууд тухай» гэһэн тогтоол байгша оной март һарада КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет абаа һэн. Промышленностьда хоёр-гурбан системэтэй хүтэлбэрилгэдэ орохо, үйлэдбэри саашадань һайжаруулха, промышленна томо нэгэдэлнүүд болон комбинадуудые байгуулха талаар юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдтэй зохилдуулан энэ тогтоол абтаһан байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ бии болоһон дуй дүршэлдэ үндэһэлһэн эмхидхэлэй-экономическа хэмжээнүүд тус тогтоол дотор хараалагданхай.

Түсэблэлгэ болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда прибор бүтээлгын, автоматизациин хэрэгсэлнүүд болон хүтэлбэрилгын системэнүүдэй министерствын предприятинууд түрүүлэн ороһон байгаа. 1970 онһоо энэ һалбари бүхыдөө ажахын тоосооной гуримаар хүдэлнэ. Министерствэдэхи главкануудай оронд бүхэсоюзна промышленна нэгэдэлнүүд хэдэн жэл соо хүдэлнэ. Энэ министерствын товарна продукциин жэлэй дунда зэргын ургалтын хэмжээн, ажалай бүтээсын дээшэлэлгэ наймадахи табан жэлэй туршада машина бүтээлгынхидэ орходоо 1,5 дахин дээгүүр байгаа. Тус һалбариин ажалай гол дүнгүүд юһэдэхи табан жэл соо ургажа байһаар.

Прибор бүтээлгын, автоматизациин хэрэгсэлнүүд болон хүтэлбэрилгын системэнүүдэй министр К. Н. Руднева редакци хэдэн асуудалнуудтайгаар хандаһан байна.

— Константин Николаевич, ...эй жэлнүүдтэ главканууд ...предприятинуудай хоорон... харилсаанууд тухай ...һанууд хэблэлдэ нэгэнтэ ...гараһан байна. КПСС-эй ...ай, СССР-эй Министрнүү... Соведэй март һарада аб... тогтоол сооxи главка...ые болюулжа, бүхэсоюзна ... республиканска про...ленна нэгэдэлнүүдые эм...хэ тухай пунктнуудта ...листнууд ехэ анхарал ...улна. Энэнь эмхидхэлэй ...ала асуудал болоно. ...ээр тус тогтоолой гол уд...ь дүүрэнэгүй. Экономико ...адань хүгжөөхэ хэрэгтэ ...оор хараалагдаһан хэм...үүд ямар үүргэ дүүргэхэ ...об?

— КПСС-эй ЦК-гай сентяб... (1965 он) Пленумэй ...бэриин ёһоор ажахын ...н үйлэдбэри дээрэ — ...приятинуудта нэбтэрүү...жэ эхилһэн байгаа. Хү...рилгын органуудта, мүн ...ышленностиин бүхэли ...ринуудта ажахын тоосоо ...хэ асуудалаар эконо...ка болон юридическэ хэб...удаан саг соо ехэ хэл...болоо. Хүтэлбэрилгын ор... ба предприятинуудай ...до ажахын тоосооной ...жаа байгуулха аргагүй ...зарим эрдэмтэд тоолодог ...

...ССС-эй ЦК-гай, СССР-эй ...стрнүүдэй Соведэй март ...тогтоол экономическа ...рын хүгжэлтын түрүү... шатые согсолжо, удаада...ээ — хүтэлбэрилгын ар...удта ажахын тоосооной гу...ээлгэрүүлгэдэ эхи таби...байна.

...рэнэй промышленна ажа...тоосооной нэгэдэл хадаа ...тухалэй эмхи мүн. Энэ ...үйлэдбэри-ажахын нэгэ... комплекс болоно. Главка ...мүнгэ зөөригүй, пред...инуудай урда экономиче...харюусалгагүй байһан. ...ёһын нэгэдэлнүүдтэ эдэ бүгэдэ бултa бии. Предприятинуудай сэбэр олзоһоо бүрилдэдэг түсхай фонд нэгэдэлнүүдтэ бии болгогдохо юм.

Нэгэдэлэй бүридэлдэ научно-шэнжэлгын, конструкторскa, проектнэ эмхи зургаанууд оролсодог байна. Һалбариие автомат аргаар хүтэлбэрилгэ манай министерствэдэ нэбтэрүүлэгдэһээр хэдэн жэл болобо.

— Ажахын тоосоон ба автомат аргаар захиргаанай ёһоор хүтэлбэрилгые экономическа гуримда оруулна гэжэ журналистнууд оло дахин бэшэһэн байха. Энээн тушаа Та юу хэлэхэ байнат?

— Ажахын тоосооной харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэ хадаа түбэй түсэблэлгэ ба хүтэлбэрилгые бүхы талаһаань бэхижүүлгэдэ үндэһэлхэ зэргэтэй гэжэ партийна документнүүд соо нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэгдэһэн байдаг.

Түрүүшынтнай алхам ямар һэм гээд бидэнһээ асуудаг юм. Манай министерство 1965 ондо байгуулагдаа һэн. Тиихэдэ 300-гаад предприяти, научно-шэнжэлгын эмхитэй байгаа. Тэдэнэй техническэ хангалга, үйлэдбэри эмхидхэлгэнь тад ондоо байгаа. Мүн экономическа дүнгүүдынь, финансова байдалынь иимэрхүү һэн. Тэдэ предприятинуудые шэнэ гуримда оруулхын урда тээ захиргаанай аргаар мэдээжэ гурим тогтоохо хэрэгтэй болоогдоо.

Анха түрүүн һалбариингаа предприятинуудай арга боломжонуудые элирүүлжэ гэхэ гү, али завод доторой түсэблэлгэ һайжаруулжа эхилээ һэмди. Тэрэнэй ашаар предприятиин тэрэл хүсөөр завод бүхэнэй үйлэдбэриин хэмжээн дунда зэргээр 2—5 процентээр нэмээгдэһэн байгаа. Тиигэжэ сэбэр олзо ехэ болоо, экономическа урмашуулгын фонд байгуулха арга олдоо. Энэ хадаа саашанхи бүхы хүдэлмэри эмхидхэхэ түрүүшын, гол үндэһэ һууринь болоһон юм.

— Экономико тухай журналистнууд ехэ бэшэнэ. Энэншье ойлгосотой. Энэмнай гүрэн түрын удха шанартай асуудал гээшэ. Теэд ажахын шэнэ гурим энэ шухала асуудал бүхыдэнь шиидхэхэ гээшэ гү?

— Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн гүнзэгы мэдэрэлтэй, мэргэжэлээ һайнаар шудалһан, хэрэгтэй сагтань зүб шиидхэбэри абажа шадаха зэргэтэй гэһэн эрилтэ ажахын тоосоон табина. Ажалшадай эдэбхи үүсхэл али болохоор хүгжөөнгүй, экономико хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулангүй шэнэ гуримда яашье орожо болохогүй.

Март һарада абтаһан тогтоолой ёһоор нэгэдэлнүүдэй дэргэдэ зүбшэлгын түсхай орган — директорнуудэй совет байгуулагдаха болоно. Манай министерствэдэ тиимэ соведэй ажаллажа эхилһээр хэдэн жэл үнгэрөө.

Урдань главкын начальник директорнуудэй зүблөө үнгэргэдэг байһан. Теэд тиимэ зүблөөнүүд зорилгодоо хүрэдэггүй һэн. Мүнөө директорнуудэй соведэй зүблөөнэй үзэмжэдэ бүхы министерствэдэ хамаатай шухалын шухала асуудалнууд табигдана. Мүн тиимэ соведэй зүблөөнүүд түрүү заводто зарлагдадаг, гээгдэлдэ ороһон предприятиин хүдэлмэри шэнжэлэгдэн харагдадаг байна.

Жэшээ болгон манай министерствын ажал ябуулга хаража үзэе. Урдань министрэй орлогшонор бүлэг главкануудые ударидадаг байһан юм. Шэнэ гуримда орожо эхилхэдэмнай, иимэ байдал тон таарамжагүй болоо. Шэнээр байгуулагдаһан нэгэдэлнүүд сэхэ министрэй мэдэлдэ ороо. Орлогшонорой нэгэн түсэблэлгын, экономикын ба финансын асуудал, нүгөөдэнь — шэнэ техника ба технологиин, гурбадахинь — автомат аргын хүтэлбэрилгэ ба тэрэниие нэбтэрүүлхэ асуудал, дүрбэдэхинь — кадрнуудай асуудал гэхэ мэтые шиидхэдэг болонхой. Нэгэдэлнүүдэй гол түлэб үйлэдбэриин асуудал шиидхэдэг һэн тула министерствын аппарат холын хараатай асуудалнуудые шудалдаг, шиидхэдэг байха юм. Март һарада абтаһан тогтоолой ёһоор имагтал иимэ зорилго министерствын үмэнэ табигдаһан байна.

Кадрнуудые һэлгэхэ асуудал тон хүндэ, өрёо хэрэг болоно. Ажаллажа бираагүй хүдэлмэрилэгшые һэлгэхэнь хүнгэн юм. Теэд тэрэнэй орондо хүниие олохонь бэрхэтэй. Шэнэ хүтэлбэрилэгшэдые дэбжүүлхын түлөө кадрнуудай нөөсэ (резерв) хэрэгтэй болоогдоно. Манай министерствэдэ тиимэ нөөсэ бии болгогдонхой. Дунда шатын тушаалда байгаад, бэеэ харуулжа шадаһан хүнүүд тэрэ нөөсэдэ ороно. Тэдэнэр түсхай һуралсал гараад, хэрэгтэй болоходонь, дээшээ дэбжүүлэгдэдэг гуримтай.

Ажахын шэнэ гуримда орохо хэрэгтэ хэблэлэй үүргэ тон ехэ гэжэ һанагдана. Тэрэниие зүбөөр шиидхэхын тула экономическа ёһо гуримуудые гүнзэгыгөөр шудалха, урдаа табигдаһан зорилгоёо удаа дараалан шиидхэхэ шухала.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй март һарада абтаһан тогтоол бултанда һайшаагдан угтагдажа, тон ехэ удха шанартай, харюусалгатай ажалда, шэнэ бэдэрэлгэдэ зоригжуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ворошиловградска областиин «Знамя коммунизма» гэжэ шахтоуправлениин коллективтэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһан аха дүү Виталий, Василий, Евгений Кравченкотанай бригада эндэ харуулагдана. Эбтэй эетэй энэ коллектив сүүдхэ бүри 700 тонно шулуун нүүрһэ малтан абадаг юм.

(«Журналист» журналай энэ оной 7-дохи номерһоо абтаба.).

ХУУШАН ТҮБИ БА ПЕКИНЭЙ ДЭНШЭГШЭД

«Дан сэбэр уһан соо загаһан байха дурагүй юм» гэжэ Мао Цзэ-дун дабтан хэлэхэ дуратай. Сунай хан түрэһөө хойшо эхи абаһан античнa поэмын эдэ үгэнүүд хоёр удхатай.

Нэгэ талаһаа, «дан хэтэрмэ үлүү юумэн» баһал дутагдал гээшэ гэжэ тэндэ хэлэгдэнэ.

Нүгөө талаһаа, булангиршаг уһан соо загаһа бариха бэлэн байдаг гэнэ. Эртэ урда сагай хитад поэдэй үгэнүүдые иигэжэ дэлбэлэн тайлбарилга нэн түрүүн Европо тушаа мүнөө Пекинэй бэелүүлдэг политикада таарана. «Хүйтэн дайнай» олон жэлдэ үргэлжэлһэнэй һүүлээр, Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай политикын ашаар һүүлэй үедэ Европодо таарамжатай хубилалтанууд болоһон байна. Гүрэнүүдэй хоорондын мүнөөнэй хилэнүүд ойроо хүдэлшэгүй гэжэ бэшэгдээ, ГДР олон оронуудтай дипломатическа харилсаа холбоотой болоо. Германиин бэеэ даагаһан хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаанай договор баталагдаа. Баруун Берлин тушаа хэдэн хэлсээн баталагдаад, бэелүүлэгдэжэ байна. Аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй түрүүшын шата Хельсинкидэ амжалтатайгаар дүүрээ. Л. И. Брежневэй хани ёһоной, албанай хэрэгээр ФРГ-дэ, Франциdа ошоод бусалга харилсаа холбоо һайжаруулха хэрэгтэ угаа ехэ удха шанартай. Тодорхойлон хэлэбэл, уласхоорондын байдалай тунгалаг боложо байхадань, Пекин тэрэниие буруу һүргэхэ һэдэлгэ гаргана.

Байгша ондо Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд олохон түсхай тушаалтадые уриһан, өөһэдөөшье энээгүүр тэрээгүүр дэншэһэн байха юм. Иимэ хоёр дэншэгшэд тухай тогтожо хэлэхэ хэрэгтэй болоно. Хитадай бүлэг журналистнууд хоёр һарын турша соо Лондон — Бонн — Рим гэһэн замаар «аяншалһан» байна. Эдэнэй һүүлээр КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Цзи Пэн-фэй албанай хэрэгээр Лондон, Париж ошоо һэн. Эдэ хоёр аяншалгын замай Лондон дээгүүр гараһыень, Европодохи шахардуу байдал һуларуулгада Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй һаад тойбо таталгада гоританой үүргэ дүүргэһыень тэмдэглэхэ шухала.

Баруун Европодо маонистнууд юу туйлахые хүсэнэб, ямар зорилго шиидхэхэ гэжэ оролдоноб?

Һая сулөөрөөд, хүгжэжэ байһан оронуудые Советскэ Союзда эсэргүү болгохо һэдэлгэ гаргахатаяа хамта, Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд КНР-эй ба империалис гүрэнүүдэй «хоорондын харилсаа һайжаруулха» ябуулганууды һүүлэй үедэ хэһэн байна. Сэрэгэй ба экономическа талаарнь Баруун Европын оронуудые нэгэдүүлжэ, СССР-эй зүгһөө «сэрэгэй аюул» тохёолдуулагдажа байна гээд эдэниие айлган, Советскэ Союзтай тэмсэхыень баадхаха зорилго Хитадай хүтэлбэрилэгшэд урдаа табина. Тиин «наншалдаһан хоёр эреэн гүрөөһэнэй хойноһоо» хада дээрэһээ хаража байхые хүсэнэ бшуу.

Тэрэшэлэн Европын оронуудай арадуудай аша туһа Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй һанаань зобооногүй. Эдэнэй хэлэдэгэй ёһоор, амгалан тайбан бэшэ, харин һэжэг түрүүлмэ, шахардуу шанга байдалда европынхидай ажаһуугаа һаань дээрэ юм ха. Бусад арадуудай хуби заяанда иимэ хайша хэрэгээр хандадаг ябадал «замби» түбиин түб гээшэбди», «дээрмэшэдээр хүреэлэгдэһэн дэлхэй дээрэхи ори ганса хүгжэнги гүрэн гээшэбди» гэжэ өөрыгөө тоолодог Хитадай империһээ уг унгитай.

Хитадай бүлэг журналистнууд, гадаадын хэрэгүүдэй министр Цзи Пэн-фэй Англи, ФРГ ба Италида ошоходоо, Советскэ Союзда эсэргүү гүрэнэй ажал ябуулагшадтай, бүлэглэлнүүдтэй, хэблэлэй албан зургаануудтай харилсаа тогтоохо зорилго урдаа табиһан байна. Мүн аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй эхилхын урда тээ Цзи Пэн-фэй Европын гүрэнүүдээр дэншэн ошоходоо, тус зүблөөнэй хүдэлмэридэ тойбо татаха зорилготой байгаа бшуу.

Дээрэлхүү, доромжолхы зорилгонуудаа бэелүүлхын, Советскэ Союзда ба социалис хани нэгэдэлтэ оронуудта хоро хүргэхын тула Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд хэнтэйшье холбоо барисаа тогтоохoдоо һаатахагүй гэжэ Хитадай бүлэг журналистнуудай Баруун Европоор, гадаадын хэрэгүүдэй министр Цзи Пэн-фэйн Лондоноор, ба Парижаар ябаха үедэ хархис хэблэлэй материалнууд, Хитадай номнол элирхэйлэн гэршэлээ һэн. Саашаа болохо тума Пекинэй политика империализмын эгээл хархис политическэ ба милитарис хүсэнүүдэй политикатай бүри адли болоно.

Михаил ЧЕРНОУСОВ.

ТААРАХА СЭНГЭЭР

Волоколамск шадархи «Ударник» колхоздо нёдондоной үбһэ хуряалгын үедэ танигдаагүй хоёр хүн бии болоо һэн. Москваһаа, уран зохёолшод. Таараха сэнгээр колхозой ажабайдал тушаа зүжэг гү, али роман бэшэжэ болохо хүнүүд.

—Арсахагүй һаатнай, танай колхоз тухай бэшэхэбди, — гээд түрүүлэгшые дахаад һалабагүй.—Мүнөө хүдөөгэй ажабайдал тухай ехээр бэшэгдэнэ ха юм.

Иимэ хөөрэлдөөнэй үедэ колхозой түрүүлэгшэ танигдаагүй хүнүүдэй журналистнуудай холбооной гэшүүнэйнь биледтэ, тэдэнэй зулгы зантай хөөрэлдөөндэ балайшье анхараагүй. Харин... тэдэнэр хаанашье хүдэлдэггүй байгаа. Тиимэ һэн тула тэдэнэр дүршэлтэй хүнүүд байжа болоо. Тиимэ уран зохёолшод хүдөө нютагуудта үсөөн ошодог aаб даа. Үшөө колхоз тухай туужа бэшэхэдээ, ехэ мүнгэ эринэгүйл. Оройдоол 2400 түхэриг.

Түрүүлэгшэ удаан бодобогүй. Ерэһэн уран зохёолшод хүршэ колхоздонь ошоод; үгээ ойлголсожо болохо ха юм. Тиигэбэлынь тэрэ колхоз ехэ литературада орошохол. «Ударник» колхоз тушаа хэншье мэдэнгүй байжа болохо...

Колхозой түрүүлэгшэ Николай Владимирович Худаков уран зохёолшодтой хэлсээ баталха тухай правленидэ асуудал табижа, һанаһандаа хүрэһэн байгаа. Гансал номойнь түлөө яажа түлэхэ байһанаа һайса ойлгоогүй: туужа бэшэхэ асуудал бухал хэһэндэ адли бэшэ ха юм. Теэд уран зохёолшо Ю. Буринский бухы хуули һайн мэдэдэг байшоо. Хэлсээ баталха хэрэгтэ оролдосотойгоор туһалаа. 1973 оной май һарада тус колхоз тухай туужа бэлэн болохо ёһотой. «Бэшэгдэһэн зохёол колхозой правленидэ, эдэбхитэдтэ үгтэхэ, заһагдаха, нэмэгдэхэ, хэблэлдэ тушаагдахаар бэлэн болгогдоод, «Захилшадта» үгтэхэ зэргэтэй.

Хэлсээнэй табадахи пункт—аванс тухай. Уран зохёолшодой тус бүридэ 350 түхэриг аванс үгэхэ тухай тэндэ бэшэгдэһэниинь түрүүлэгшэ обёороогүй байшоо. Зургаадахи пунктнь тэдэнэй хүдэлхэ эрхэ байдал тухай һэн — эдеэ хоол, байра, хэрэгтэй материал суглуулалга.

Тиигээдшье хэлсээн баталагдажа, тамга табигдашоо һэн. Уран зохёолшод ажаллажа эхилбэ. Тэдэнэй ажахын ажабайдалтай һайнаар танилсажа үрдингүй байтар колхозой бухгалтер Никита Иванович амаралтаһаа бусажа, баталагдаһан хэлсээнтэй танилсаба. Туужын түлөө аванс үгэхэгүй гэбэ. Хуули бусаар баталагдаһан хэлсээн, колхозой мүнгэ зөөри буруугаар гаргашалагдахань гэхэ мэтээр хэлэбэ. «Правлени шиидхээ, энэмнай шухала захил гээшэ, партиин горком зүбшөөһэн юм» гээд түрүүлэгшэ хэлэбэ.

Прозын мастернууд зохёолоо болзорһоонь урид—нёдондоной декабрьда дүүргэжэрхибэ. Тиигээд гар бэшэгэй түлөө гүйсэд түлөөһэ абаха тухайгаа хэлэбэ. «Алажашье байгаа һаатнай, мүнгэ үгэхэгүйб. Зохёолдо тобшолол, шүүмжэлэл, мэргэжэлтын зүбшэл гү, али туужа тушаажа абаһан тухай акт хэрэгтэй» гээд бухгалтер харюусаха юм.

Колхозой парткомой секретарь библиотекарь хоёрой хүтэлбэри доро 20—30 колхозник суглуулагдаба. Зохёолынь уншажа, колхознигуудай ажаглалта бэшэгдэбэ. Түгэсхэлдэнь • «Энээниие туужын үндэһэ һуури болгон абаха» гэһэн резолюци абтаба. Энэ резолюци түрэл колхоздо туһагүй, харин кассада ороход ябадал гэжэ колхознигууд тиихэдэ ойлгоогүй байгаа.

Энэ резолюцинь бухгалтерай һанаһанда хүрэбэгүй. Аванс түлэхэ тушаа табадахи пункт тухай шэнэ хэлсээ баталхые тэрэ хүсэһэн юм. Тэрэ үедэ авансань 700 бэшэ, 1200 түхэриг болоод байгаа. Уран зохёолшодой бүтээлэй түлөө гүйсэд түлөөһэн тэрэнэйнь хэблэлһээ гараһан хойно үгтэхэ ёһотой болоо. Тиигээд бухгалтер Н. И. Вирыч һанаагаа амарһан гэхэ.

Баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор тус зохёол хэблэлдэ оруулха, ном болгон гаргаха бүхы харюусалгань колхозой болошоһон байгаа. Эндэ ямаршье сүүд туһалжа шадахагүй!

Номой авторнуудай эрхэ байһан лэ ёһоороо. Тэдэнэр тэрэнээ хайшан гэжэ хэрэглээб?

1200 түхэриг авансаяа абамсараа авторнуудай нэгэн — Буринский колхознигуудай ажабайдалда, ажахын ерээдүйдэ хайша хэрэгээр хандадаг болоо. Хэрэгнь хүсэндөө хүрөө гэжэ бодобо ёһотой.

Ю. Буринский хэлсээнэй ёһоор колхозой дайнай урда тээхи, дайнай үеын түүхэ бэшэхэ ёһотой байһан. Теэд авансаяа абаад, тэрьелшоо. Юрист мэргэжэлтэй һэн тула тэрэ авторай эрхэ тухай табан хургандаал мэдэхэ байгаа. Жэлэй туршада зохёол хэблэгдэхэ ёһотой гэжэ хэлсээнэй 12-дохи пунктда хэлэгдэһэн байгаа. «Һайшаагдаһан зохёолой болзортоо хэблэлһээ гараагүй һаа, ном хэблэдэг газар (энэ ушарта колхоз) авторай эрилтээр түлөөһыень гүйсэд түлэхэ ёһотой гээд 13-дахи пунктдань бэшэгдэһэн байба. Энэмнай тус номой хэблэлһээ гараашьегүй һаа, колхоз Буринскда мүнгэ түлэхэ ёһотой гэһэн удхатай болоно.

Ингэжэ «Ударник» колхоз литературада «ороһон» түүхэтэй.

Журналистнуудай холбооной гэшүүнэй биледтэй, хуули һайнаар мэдэхэ Буринский Москвагай олохон эмхи зургаануудта, тэрэ тоодо авторай эрхэ хинаха управлениидэ, журналистнуудай холбоондо үнинэй мэдээжэ болоһон хүн. Энэ хабартаа тэрэ партиһаа, журналистнуудай холбооһоо гаргагдаа. Мүнөө милици тэрэниие бэдэржэ байна.

Тэрэнэй нүхэр Попов энэ ушарта үнэн сэхэ байһанаа харуулаа; колхоз тухай туужаяа Волоколамска районой газетын редакцида дурадхаа. «Восхождение» гэжэ нэрэтэй хэдэн хэһэгынь тэрэ газетэдэ толилогдоһон байна.

«Иимэ удхатай туужа уншаа һэмди. «Литературна газетэдэ» Евг. Сазоновой бэшэһэн» гээд районой ажалшад хөөрэлдэдэг болобо.

Р. ЛЫНЕВ.

ХҮНЭЙ ЭЛҮҮР ЭНХЫН АША ТУҺАДА

«... Тон ехэ туйлалтын түлөө бэшэ, харин олон миллион хүнэй элүүр энхын түлөө, ямаршье ажал хэхээр бэлэн байхын түлөө, залуу хүбүүдые сэрэгэй албанда бэлдэхын түлөө спорт түргөөр хүгжөөхэ шухала» гээд Л. И. Брежнев багшанарай бүхэсоюзна съезд дээрэ тэмдэглэһэн байгаа. Физкультура болон спорт хүгжөөхэ асуудалда манай орон дотор тон ехэ анхарал хандуулагдана. Ороной олон миллион хүн спортоор һонирходог, наһатайшье, залуушье олон хүн тэрээндэ хабаадалсадаг байна.

Научно-техническэ дэбжэлтэ ажалай шэнжэдэ, хүнүүдэй ажабайдалда хубилалта оруулна. Автомат арга, элдэб оньһожоруулга хүдэлмэрилэгшэдые хүндэ ажалһаа сүлөөлнэ. Тиигэхэдэ технологическа орео оньһон арга хүнэй ухаан мэдэрэл улам гүнзэгырүүлнэ ха юм.

Ямаршье ажал тэнгүй амар, ха ябадал, һайн эдеэ хоол, «һуумал» ажабайдал, гэр байрын һайжаралга гэхэ мэтэ хүнэй махабадда зарим талаараа муу нүлөөтэй байдаг. Тиимэ ажалтай, ажабайдалтай хүнүүд олоор үбдэдэг гэжэ элирүүлэгдээ. Иимэ байдалда физкультура ба спорт аргагүй ехэ ашатай, туһатай.

Жэшээнүүдые хария. Башкирай АССР-тэ ГТО-гой нормо тушааха түсэб нёдондо дүүргэгдээгүй һэн. Энэ муугаар хүдэлһэнһөө болоогүй. Эндэ спортдо хабаадагшадай, тэрээндэ дуратайшуулай бүридхэл нарин нягтаар табигданхай. ГТО-гой комплексын түсэб дүүргэлгэ республикын арадай ажахые хүгжөөлгын гүрэнэй түсэбтэ оруулагданхай юм. Түсэбэй дүүргэгдээгүй бахада, олониитын хабаадалгатай спорт хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал табигдаха болоно бшуу.

Үшөө нэгэ жэшээ. Манай шэнжэлгэ хэпэн нэгэ трестын 90 хүдэлмэрилэгшэ спортдо хабасдадаг байба. Тэдэнэй гурбанай нэгэ хубинь шахуу — спортын мастернууд, мастерта кандидадууд. Бүхы ажалынь тэдэнтэй үнгэргэгдэнэ. Предприятида 3.000 хүн хүдэлдэг, тэдэнэй дунда ямаршье ажал ябуулагданагүй. Тиигэхэдээ бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй оройдоол 2—3 процентнь ГТО-гой нормо дүүргэжэ шадаха болоно бшуу.

Гэхэтэй хамта «Труд» бүлгэмэй областной совет иимэ ушарые һайшаадаг байха юм. Ушарынь юуб гэбэл, дээдэ классай спортсменүүдые, спортын мастернуудые олоор бэлдэбэл, соведэй хүдэлмэрилэгшэдтэ һайн ха юм. Тус предприяти тэрэ зорилгоёо бэелүүлһэн дээрэ тоологдоно.

Хүдөө нютагуудта физкультура ба спортын хүгжэлтэ үшөөл муу байһаар. Зарим газарнуудта спортын хэрэгсэлнүүд дуталдана. Тиихэдэ спортын хэрэгсэлнүүд тон муугаар ашаглагдана. Хүдөө нютагуудай спортын залнууд, стадионууд заримдаа хооһон байдаг.

Иимэ байдал юу харуулнаб гэхэдэ, ажалшан арадай олонхинь спортын хэрэгээр ёһотоор һонирходоггүй байна бшуу. Арад зоной физкультурна эрилтэ тиимэшье хүгжэнги бэшэ, тиихэдэ үшөө тогтууригүй байһаар. Зариман спорт тухай телевидениин дамжуулга хараад, газетэ ба журнал уншаад, һанаагаа амаршаба. Тиимэһээ манай хүн зоной спортын эрилтэнүүдые яажа хангахаб бэшэ, харин яажа спортдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэб гэһэн зорилго мүнөө табигдана. Ушар иимэһээ спорт тухай үнэн сэхээр, гүнзэгы удхатайгаар, олондо ойлгосотойгоор хэблэлдэ бэшэхэ шухала. Физкультура ба спортдо хүн бүхэн хабаадаха зэргэтэй. Энэмнай хүнэй бэеын элүүр энхын аша туһада зорюулагдаһан шухала хэрэг болоно.

Е. ГОЛОЩАПОВ.

ХҮДӨӨГЭЙ БАГШАНАРТА

«Хүдөөгэй юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулиин хүдэлмэриин арга боломжонуудые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо **хүдөөгэй багшанарай, мүн хүдөөгэй һургуулиин педагогическа бусад хүдэлмэрилэгшэдэй үмсынгөө ажахые сахиха хэрэгтэнь гү, али гэр байра барихадань, урьһаламжа үгэхэ талаар нэмэлтэ хүнгэлэлтэнүүд ...раалагдаһан байгаа.**

Тэрэ тогтоолтой зохилдуулан, хүдөөгэй юрэнхы эрдэмэй һургуулиин багшанарай, мүн педагогическа бусад хүдэлмэрилэгшэдэй гэр байра барихада, залуу мэргэжэлтэдэй ажахын хэрэгсэлтэй болохо хэрэгтэ урьһаламжа яажа үгтэхэб гэжэ Гүрэнэй банкын правлени гурим тогтообо.

Багшанарай дээдэ гү, али дунда һургуули дүүргэжэ хүдөөгэй юрэнхы эрдэмэй һургуулида хүдэлхөөр эльгээгдээд, өөрынгөө ажахытай болохо гээ һаань, залуу мэргэжэлтэдтэ 1000 түхэригэй урьһаламжа үгтэхэ, тиихэдэ тэрэниие абаһанайнгаа хойно гурбадахи жэлһээ эхилжэ үриеэ түлэжэ захалха юм.

Арадай гэгээрэлэй харьяата таһагуудай зүгһөө үнэмшэлгэтэ саарһа барюулжа, тус багшада туһалхые гүйһан ябуулгын ёһоор, Гүрэнэй банкын эмхи зургаанууд уялгыень абаад, ажахын хэрэгсэлнүүдтэй болохынь тула тэрээнэй гар дээрэ урьһаламжа үгэхэ болоно.

Педагогическа дээдэ болон дунда һургуули дүүргээд, хүдөө нютагта хүдэлжэ байһан багшанарта, хүдөөгэй һургуулиин бусад педагогическа хүдэлмэрилэгшэдтэ гэр барилгын хэрэгтэ 2000 түхэригэй урьһаламжа арбан жэлэй болзортойгоор үгтэхэ юм. Тиихэдэ тэрэниие абаһанһаа хойшо табадахи жэлһээ эхилжэ үриеэ түлэжэ захалха.

Арадай гэгээрэлэй харьяата таһагай зүгһөө үнэмшэлгэтэ саарһа барюулжа, үмсын гэр барюулхаяа һанаһан багшада туһалхыень гүйһан ябуулгын ёһоор, Гүрэнэй банкын эмхи зургаанууд уялгыень абаад, тэрэнэй гар дээрэ урьһаламжа үгэдэг байха. Үмсын барилгын смете хэды шэнээн болохо байнаб, тэды шэнээн лэ урьһаламжа үгтэхэ,- зүгөөр урьһаламжын тогтоогдоһон хэмжүүрһээ ехэ байхагүй. Гэрэй барилгын хэр ябажа байһанһаа дулдыдан, хэгдэһэн хүдэлмэридэ табигдаһан актын үндэһөөр хараалагдаһан мүнгэн үгтэжэ байха юм. Бүхы гэрэй барилгын сэнгэй 5—10 процентһээ бага бэшэ хүдэлмэриин хэгдэһэн лэ байбал, гэр барюулагшадта мүнгэнэй түрүүшын хуби үгтэхэ.

***

СССР-эй Гэгээрэлэй министерство союзна болон автономито республикын гэгээрэлэй министерствэнүүдтэ арадай гэгээрэлэй хизаарай болон областной таһагуудта **хүдөөгэй һургуулиин багшанарта, педагогическа бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ автомобиль болон тэргэтэй мотоцикл худалдаха гурим тухай** бэшэг ябуулаа.

Хүдөөгэй һургуулиин педагогическа хүдэлмэрилэгшэд хүнгэн автомобиль гү, али тэргэтэй мотоцикл худалдажа абахаяа хүсэбэл, арадай гэгээрэлэй районно (аймагай) таһагуудта мэдүүлгэ барижа, хандаха ёһотой. Тэрэ мэдүүлгэдэнь директорэй, партиин организациин секретаринь, профсоюзай месткомой түрүүлэгшын гар табилгатай, тамга дараһан үнэмшэлгэ ябуулгын саарһан хабсаргагдаһан байха зэргэтэй. Арадай гэгээрэлэй районно (аймагай) таһаг заагдаһан документнүүдые өөрынгөө дурадхалтайгаар райгүйсэдкомдо дамжуулха юм. Тэрэнэй зүб тээшэнь шиидхэгдэбэл, багша потребкооперациин нютагай магазинһаа гү, али тиимэ магазинай үгы һаа, райпотребсоюзай баазада ошожо, автомобиль гү, али мотоцикл абажа болоно.

Автомобиль, тэргэтэй мотоцикл худалдаха асуудалые райгүйсэдком бэшэ, харин ажалшадай депутадуудай Соведэй областной, хизаарай гүйсэдкомууд, автономито республикын Министрнүүдэй Совет шиидхэдэг байбалнь, машина худалдадаг гурим дээрэ хэлэгдэһэндэл тон адли зандаа үлэхэ, зүгөөр хүдөөгэй багшанарай документнүүдые райгүйсэдкомууднаа гадна, областной (хизаарай) гүйсэдкомууд, автономито республикын Министрнүүдэй Совет хаража, түгэсхэлэй шиидхэбэри гаргаха.

Хүдөөгэй һургуулида хүдэлхэдөө, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайнаар ябуулдаг, багшалалгын ажал ябуулгада жэшээ харуулдаг лэ багшанар, педагогическа бусад хүдэлмэрилэгшэд түрүүшын ээлжээндэ автомобиль, мотоцикл абаха эрхэтэй байна.

(«Учительская газетын» тус оной сентябриин 11-нэй номерһоо абтаба).

ХИЛЫН ХАРУУЛШАД

Баатар сэрэгшэд Виталий Козлов, Яков Перфишин гэгшэдэй нэрэмжэтэ заставын сэрэгшэд Эхэ оронойнгоо амгалан байдалые, совет арадай ажал хэрэгые, жаргалта ажабайдалые хамгаалан, алба хэжэ байнхай. Заставын солдадууд, сержантнууд болон офицернүүд шэнэ дайшалхы техникэ ба буу зэбсэг оролдосотойгоор шудалжа, эрэлхэг зоригоо, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанаа гэршэлнэ. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хилэ сахигшад харуулда гараад ябана. Хилын харуулшан Инэс Мокаевта түрэһэн үдэртэнь заставын тогоошон дайшалхы коллективэйнгээ үнинэй заншалаар амтатай пирог бэлэглэнэ. Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй отличник Иван Копылов.

ТАСС-ай фотохроника.

„ТҮМЭР ХАДА" СУГЛАРХА

Сентябриин нэгэн һаял болоходо, хэшээлдэ дуудаһан хонхо жэнгирһэн шэнги байна. Гэбэшье Улаан-Үдын 27-дохи һургуулиин дүрбэдэхи «А» классата һуралсал-хүмүүжүүлгын горитойхон хүдэлмэри хэгдэбэ. Дүрбэдэхи классата нэгэл үгтэһэн таһалга сооһоо бүхы хэшээлдээ һуухаяа ооложо, кабинедүүд соогуур номоо үзэнэ.

Би тус һургуулида математикын, ород хэлэнэй ба литературын кабинедүүдые хараа һэм. Тэрэ кабинедүүдэй түхеэрэлгэ яһала зохид, үхибүүдэй номоо һайнаар ойлгохын тула ехэ юумэн хэгдэһэн байна. Ариг сэбэрэй гурим сахигдаһан, мүнөөнэй эрилтэтэй зохилдуулан шэмэглэгдэһэн, шала болон ханань шэнээр шэрдүүлһэн — бүхы юумэниинь хүнэй нюдэндэ урин. Литературын кабинет соо шэнэ мебельтэй, техническэ хэрэгсэлэй зүйлнүүд гүйсэд.

Классай хүтэлбэрилэгшэ — Галина Васильевна Талашенко. Энэ нүхэр—залуу хүн. Гэбэшье яһала дүршэлтэй. Хүдэлмэридөө ханалгатайгаар, бүхы сэдьхэлһээ хандадаг байна. Дүрбэдэхи классай хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлжэ эхилһээр оройдоо һара болоно байна. Теэд бүхы шабинараа, мүн түрэлхидыень һайн мэдэдэг болонхой.

Һаяхан Галина Васильевна түрэлхидые суглуулжа, түрүүшын суглаа үнгэргөө. Сугланай ашаар түрэлхидтэеэ һайнаар танилсажа, һуралсалай эхилһэн жэлдэ һургуули болон түрэлхидэй үмэнэ ямар зорилго табигданаб гэжэ ойлгуулаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула юу хэхэбиди гэжэ зүбшэлдөө. Тиихэдээ анкетын асуудалда бэшэмэл харюу үгүүлжэ, түрэлхид һургуулида юугээр туһалжа шадахаб, ямар дурадхал хэлэхэб гэжэ элирүүлээ.

Галина Васильевна өөрынь класста болодог олон хэшээлнүүдтэ орожо үзөө. Жэшээнь, математикын, байгаали шэнжэлдэг предмедэй, ажалай, физкультурын хэшээлнүүдтэ орожо, өөрынгөө шабинарые ажаглаһан, багшанарынь яажа хэшээлээ үгэнэб гэжэ танилсаа.

Тиихэдэ түрэлхидтэйнь хэлсэжэ, һунаагдаһан үдэртэй бүлэг эмхидхэбэ. Тэрэ бүлэгыень хүмүүжүүлэгшэ Зоя Васильевна Травкина даадаг.

Классһаа гадуур хүдэлмэри ябуулагдана. Дүрбэдэхи классай һурагшад багшатаяа хамта түмэр-замшадай соёлой байшанда ошожо, кукольна театрай зүжэг хаража баясаа.

Мүнөө үедэ тэдэ һурагшад «Түмэр хада» гэһэн операцида, мүн сэсэгэй һайндэртэ бэлдэжэ байна. Үнэхөөрөөшье, бүхэли хада болохоор түмэрэй хаядаһа суглуулхаар тэдэнэр шиидэнхэй. Тэдэнэй суглуулһан түмэрөөр юун хэгдэхэб? Автобус гү, али трактор? Юуншье хэгдээ һаа, хамаагүй, имагтал түмэр суглараг!

Ф. СТЕПАНОВ.

СПОРТЫН ҺОНИН

ХОККЕЙ. Шайбатай хоккейгээр СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнэй ээлжээтэ наадануд октябриин 2-то үнгэргэгдэжэ. «Крылья Советов» команда Ригэ хотын «Динамын» хоккеистнүүдые 10:2 тоотойгоор шүүһэн байгна. Москвагай «Динамо», Ленинградай СКА командануудай хоорондо болоһон уулзалга 1:3 тоотойгоор дүүрэбэ. Москвагайхидай добтологшо Мальцевай талмай дээрэ гарахадань, айлшадай вратарь Шеповалов һабандаха ушартай болодог байба. Хэды тиигэбшье һаа, Шеповалов энэ уулзалгада һайнаар наадаа. «Динамын» вратарь Полупанов хаа-яа наадаанда оролсобошье, хамгаалагшадайнгаа ехэ алдуу эндүү гаргаһанһаа уламжалан, сахаяа гурба дахин хамгаалан абаржа шадаагүй.

Горький хотын «Торпедо», Москвагай «Спартак» командануудай уулзалга орёо шанга тэмсэлдэ һонирхолтойгоор үнгэрһэн байна. Энэ наадаанда «Торпедын» хоккеистнүүд 5:3 тоотойгоор шүүгээ. Түрүүшын 20 минутын турша соо Горький хотын түлөөлэгшэд сахилгаан түргэн добтолгонуудые хэбэшье, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябагшадай саха руу шайба оруулжа шадаагүй. Наадаанай хоёрдохи шатада «Торпедын» хоккеистнүүд улам эршэтэйгээр наадажа, бүлюу байдалтай болобо.

3:4 тоотойгоор шүүгдэжэ ябахадаа, москвагайхид нимэ хангалтагүй байдалһаа гарахын тула ехээр оролдоо. Уулзалгын дүүрэтэр ороһдоол 7 секундын үлөөд байхада, вратаряа гаргажа, орондонь ондоо хүниие табиба. Эгээл энэ үедэ «Торпедын» залуу хоккеист Скворцов хооһон саха руу табадахи шайба сохижо оруулаа. Иигэжэ «Спартак» түрүүшынхеэ шүүгдэбэ.

ВАРНА. (ТАСС). 1980 ондо Үбэлэй олимпнада үнгэрхын тула Канадын Ванкувер хото кандидатураяа табиһан байна гээд Олимпийскэ X конгрессэй хүдэлмэрилжэ байһан эдэ үдэрнүүдтэ уласхоорондын олимпийскэ комитедэй президент Лорд Килланинда эльгээгдэһэн телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

ЭДИРШҮҮЛ УНШАНА

Республикын хүүгэдэй библиотекэ 1960 оной декабриин 11-дэ нээгдэһэн юм. Тиихэдэ 40 мянган номтой һэн. Жэл бүри номойнь жаса 15—20 мянгаар нэмэжэ байдаг. Мүнөө 136 мянган номтой болоо.

Энэ библиотекэ городой үхибүүдые номоор хангахаһаа гадна, эдиршүүлые ном уншажа һургаха талаар республикын методическа түб болонхой. Республикын хүдөөгэй 300 гаран библиотекын олонтойнь харилсаатай. Мүн һургуулиин 400 гаран библиотекэдэ ехэ туһа хүргэдэг юм.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө гаража, библиотекэнүүдэй ажал шалгадаг, дүй дүршэлөөрөө хубаалдадаг заншалтай. Элдэб семинар, практикум үнгэргэжэ, ажалынь һайжаруулха талаар ехэ оролдолго гаргана.

Хүдөөгэй библиотекарьнууд заримдаа город ерэжэ, энэ библиотекэдэ практика гарадаг байна. Таһаг бүхэнэй ажалтай танилсадаг, библиотекын дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд ажал туһайгаа тэдэндэ дэлгэрэнтыгээр хөөрэжэ үгэдэг байна.

Библиотекын ондоо шухала зорилгонь гэхэдэ, городой эдир уншагшадые номоор хангалга болоно. Жэл соо энэ библиотекэһээ ном 250 мянга дахин уншагшадта үгтэдэг байна. 90 мянганиинь уншалгын заалда хабаатай.

Үхибүүд эрилтэ, бодол ехэтэй уншагшад гэжэ мэдээжэ. Үгтэһэн бүхы номой 15 процентнь ниитын, политическэ литература болоно. Эрилтыень һайнаар хангахын тула хэдэн мянган ном гуримтайгаар байлгаха хэрэгтэй. Тиигэбэл хэрэгтэй номынь бэлээр олдохо болоно бшуу. «Ном бүхэн өөрын адрестай байха: али таһалгын хэдыдэхи тагта байһан — хуу заагдаха ёһотой» — гээд библиотекын директор Агриппина Георгиевна Стрекаловская хөөрэнэ. Энэнь ном бүхэн өөрын байратай байха гэһэн удхатай болоно.

Эхин классай һурагшадай ойлгохоор, зураглаһан каталог темэ-темээрээ илгагданхай. Ахалагша классайхидай хэрэглэхын тула газетэ, журналнуудта хэблэгдэһэн статьянуудай картокекэшье бии.

Уншалгын залнуудые шэмэглэхэ, гоёохо хүдэлмэри саг үргэлжэ хэгдэжэ байдаг. «Пионер-геройнууд», хизаар ороноо шэнжэлгын, «Амитадай аймагта яаншалга» гэхэ мэтын тематическа выставкэ, стенднүүд зохёогдонхой. Үхибүүдэй һургуулиингаа программа һайнаар шудалхадань туһалха, эхэ нютагтаа, түрэл орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ материалнууд ходо хэгдэжэ байдаг.

Хүүгэдые багаһаань хойшо библиографитай танилсуулжа эхилхэ ёһотой юм. Номоо зүбөөр уншажа һураха гээшэ ехэ шухала. Библиотекэдэ хүдэлэгшэд энээниие һайн мэдэдэг. Уншагшадые дансадаа бэшэхэдээ, тэдэнтэй хөөрэлдэжэ, ямар юумэндэ дуратайень, ямар ном уншаа һаань һайн бэ гэжэ мэдэжэ абахые оролдодог, тэдэндэ зүбшэл үгэдэг заншалтай.

Библиотекэдэ гансашье хүүгэд ном уншадаг бэшэ, үхибүүдэй уншалга хүтэлбэрилэгшэд хододоо ерэжэ байдаг. Үхибүүдэй уншалгын элдэб асуудалнуудаар статьянуудые эндэ оложо болохо.

Библиотекэдэ мэргэжэлтэд олон. Гушаад хүдэлмэрилэгшэдэй 26-ниинь дээдэ һургуулитай. Тэдэнэр ажалаа һайнаар, эрдэм ухаанай заабариин ёһоор эмхидхэхэ гэжэ оролдодог. Библиотекэдэ түрүү хүнүүд олон. Тэдэнэй тоодо С. М. Тармаева, В. Н. Сидорова, Е. О. Осодоева, В. М. Матвеева, И. Ф. Номтоева ба бусад оролсоно.

— РСФСР-эй хүүгэдэй түб библиотекын түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комисси ерэжэ, ажалыемнай шалгахадаа, һайн сэгнэлтэ үгөө, — гэжэ библиотекын директор А. Г. Стрекаловская хөөрэнэ.

М. ОЧИРОВ.

Улаан-Үдэ хото.

хилын саанаһаа

телефон·телеграф·радио

ДЕЛИ

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, ХАНИ БАРИСААНАЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневэй Премьер-Министр Индира Гандиин уряалаар хани ёһоной, албанай хэрэгээр Индидэ ошохо болоһон тухай мэдээсэлые Индиин политическэ ба ниитын ажал ябуулагшад һайшаан угтаба.

Индиин Национальна конгресс гэдэг хүтэлбэрилхы партиин түрүүлэгшэ Шанкар Дайял Шарма ТАСС-ай ба Бүхэсоюзна радиогой корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө, иигэжэ мэдүүлээ:

— КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёһоной, албанай хэрэгээр Индидэ ерэхэ болоһые һайшаанабди. Энэнь бүхы дэлхэй дээрэхи юрын хүнүүдэй һанал бодолдо, хүсэл эрмэлзэлдэ харюусаха байна. Энэнь совет, энэдхэг арадуудай хани барисаае элирхэйлнэ.

Һаяхан Ташкентдэ болоһон баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, дэлхэйн политикада, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Индиин дүүргэжэ байһан үүргые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө баяр баясхалантайбди. Совет-энэдхэг хани барисаан манай арадуудай, бүхы дэлхэйн арадуудай аша туһада бэелүүлэгдэдэг харилсаа холбооной эшэ үндэһэтэй гэжэ тэмдэглээ.

Хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо болохо хөөрэлдөөнүүд энэдхэг-совет харилсаа саашадань амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ шухала удха шанартай гээд ПТИ агентство тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН

Э. Хонеккер национальна фронтын демократическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэбэ

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер ГДР-эй Национальна фронтын бүридэлдэ ородог бусад демократическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө, политическэ гол шухала асуудалнуудые зүбшэлһэн байгаа. Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй X пленумэй хүдэлмэри тухайда Э. Хонеккер сугларагшадта элидхэн мэдээсэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Компартиин байрада добтолбо

ТАСС

США-гай Коммунис партиин ЦК-гай Нью-Йоркдохи байшан соо дүрэдэг бомбо танигдаагүй хүнүүд хаяба. Түймэр унтарагаагдаа. Энэнь һүүлэй жэлэй турша соо американ коммунистнуудай байрада добтолһон харата муухай дүрбэдэхи ябуулга болоно. Коммунистнуудта эсэргүү хорото муухай ябуулгаяа болюулха эрилтын табигдаашье һаань, Нью-Йоркын засагаархид зохихо хэмжээ мүнөө болотор абаадүй байһаар гэжэ «Дейли уорлд» газетэ бэшэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

К. ВАЛЬДХАЙМ: ШУХАЛА ДУРАДХАЛ

ТАСС

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүн гүрэнүүдэй сэрэгэй бюджедүүдые 10 процентээр хорооходо ба алмагдаһан мүнгэнэй зарим хубииень хүгжэжэ байгаа оронуудта туһаламжа болгон үгэхэ тухай, ООН-ой Генеральна Ассамблейн энэ сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан совет дурадхал олоной анхарал татамаар шухала дурадхал болоно гэжэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин генеральна секретарь Курт Вальдхайм ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Совет дурадхал «зэбсэг хураха ба хүгжэжэ байгаа оронуудта туһаламжа үзүүлхэ тушаа Генеральна Ассамблейн урдын зууршалгануудта бүрин таарана» гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Генеральна Ассамблейн XXVIII сессиин үедэ Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдал политическэ аргаар гуримшуулха зам олдохо гээд найдажа байһан тухайдаа К. Вальдхайм мэдүүлбэ.

Генеральна Ассамблейн энэ сесси дээрэ СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко бүтэмжэтэй һайн, удха түгэлдэр үгэ хэлээ гээд К. Вальдхайм тэмдэглэбэ.

БЕРЛИН

СЕПГ-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай пленум октябриин 2-то эндэ болобо. СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер зүблэхэ зүйлэй түрүүшын асуудалаар — кадрнууд тухай асуудалаар элидхэл хээ.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-тэй ЦК-гай секретарь А. Норденой хэһэн Политбюрогой элидхэлые, 1976 — 1990 онуудта ГДР-тэ гэр байра барилгын программа тухай СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ГДР-эй барилгын министр В. Юнкерэй хэһэн элидхэлые пленумдэ хабаадагшад шагнажа һайшаагаа гээд АДН агентствын дамжуулһан коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Пленум СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, национальна обороной министр, армиин генерал Г. Гофманиие СЕПГ-тэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүнээр, В. Фельфе, И. Герман, И. Ланге, К. Науман, Г. Шюрер гэгшэдые СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадуудаар нэгэн һаналтайгаар һунгаба.

Х. Долус, В. Кроликовский, И. Ланге гэгшэд СЕПГ-тэй ЦК-гай секретарьнараар һунгагдаа.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Г. Маттагай ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшын тушаалда һунтагдаһантайнь дашарамдуулан, пленум тэрэниие СЕПГ-гэй ЦК-гай секретариин уялгануудһаа сүлөөлөө.

В. Хальбриттер өөрынгөө дура хүсэлэнгөөр СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадай уялгануудһаа сүлөөлэгдөө.

СЕПГ-гэй ЦК-гай пленум Чилидэхи сэрэгэй урбалтые буруушаагаад, революционно Чилиин арадай демократическа эрхэнүүдые, сүлөөтэ байдал һэргээхэ эрилтэ табиба. Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Л. Корваланиие, мүн шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан арадай нэгэдэлэй тала баригшадые сүлөөлхэ тухай эрилтэ пленум дээрэ табигдаһан байна. Чилиин президент С. Альенде ехэ габьяатай байгаа гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер тэмдэглээ.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн В. Ульбрихтын дурасхаалые пленумдэ хабаадагшад ёһолон хүндэлбэ.

УЛААН-БААТАР

Заншалта һарые угтуулан

ТАСС

Монгол-совет хани барисаанай заншалта һара октябриин 5-да МНР-тэ нээгдэхэнь. Энэ шухала хэрэгтэ үргэн ехэ бэлэдхэл хото городуудта, хүдөө нютагуудта хэгдэжэ байна.

Һарын үедэ элдэб хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ. Предприятинуудта, эмхи зургаануудта, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ, госхозуудта баярай суглаанууд, хани ёһоной уулзалганууд, үдэшэнүүд үнгэргэгдэжэ, совет мэргэжэлтэд эдээндэ хабаадаха юм. Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй түбэй соведэй үүсхэлээр монгол, совет арадуудай хани барисаан, аха дүү ёһоной нэгэдэл тухай лекцинүүд уншагдаха, хоёр ороной харилсаа холбооندо зорюулагдаһан фотовыставкэнүүд эмхидхэгдэхэ.

Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ совет хүнүүдэй түрүү дүй дүршэл шэнжэлэн дэлгэрүүлгэдэ һарын үедэ онсо анхарал хандуулагдаха байна.

ЛОНДОН

К. Танакын үгэ

ТАСС

Албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан Японой премьер-министр К. Танака гадаадын журналистнуудай нэгэдэлдэ болоһон сайлалга дээрэ үгэ хэлэбэ. Англиин премьер-министр Хидтэй, мүн бусад тушаалтадтай хөөрэлдэхэдөө, худалдаа наймаанай талаар Японой ба «юрэнхы дэлгүүрэй» хани харилсаанай асуудалда гол анхаралаа хандуулһан байнабди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошолго шухала удха шанартай байха гэжэ тэрэ хэлэбэ. Советскэ Союзтай харилсаагаа һайжаруулха гээшэ манай гадаадын политикын хубинь болоно.

Совет хүтэлбэрилэгшэдтэй хэхэ хөөрэлдөөнүүдни бүтэмжэтэй һайнаар үнгэрхэ гээд найдажа байһан тухайдаа К. Танака мэдүүлээ.

Л. КОРВАЛАНИИЕ сүлөөлхэ!

ЧИЛИИН ПАТРИОДУУДЫЕ СҮЛӨӨЛХЭ!

Чилиин хархис хүсэнүүдэй хорото муухай ябуулгануудые дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн буруушаажа байһаар. Дэлхэйн элдэб оронуудта митингнүүд, суглаанууд боложо, Чилидэхи фашис харата этэгээдүүдэй хардалга мүрдэлгэнүүдые болюулха, Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланиие, Чилиин бүхы патриодуудые сүлөөлхэ эрилтэ табина.

ПАРИЖ. Франциин Коммунис партиин Генеральна секретарь Ж. Марше Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна секретарь К Вальдхаймда телеграмма эльгээхэдээ, «Чилидэхи сэрэгэй хунтаар баригдажа хаагдаһан Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь, арадай нэгэдэлэй элитэ мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэ Луис Корваланай ами наһа абархын тула удааржа байнгүй бүхы нэрэ хүндэеэ хэрэглэхыень» тэрэниие уряалба.

ГАВАНА. Чилиин сэрэгэйхидээр баригдажа хаагдаһан Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланиие сүлөөлхэ эрилтэтэйгээр Кубын Революци хамгаалха комитедүүд — 4 миллионһоо үлүү хүниие нэгэдүүлдэг ороной олонниитын эгээл ехэ эмхи тэмсэжэ байна.

ЛОНДОН. Чилиин Арадай нэгэдэлэй правительствын тала баригшадта эсэргүүгээр Чилидэхи сэрэгэй хунтын хэһэн хашалта харшалалтые, хардалга мүрдэлгэнүүдые буруушаажа байһанаа Англиин үргэн ниитэ ажалшад мэдүүлнэ. Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Л. Корваланиие, Чилиин бусад патриодуудые сүлөөлхэ эрилтэ тэдэнэр табина.

БОНН. «Луис Корваланиие сүлөөлхэ!» — гэһэн уряа доро демонстрацинууд Франкфурт-на-Майне, Висбаден хотонуудта боложо, тэрээндэ хабаадагшад Чилидэхи сэрэгэй урбалтые эрид буруушааһан байна.

ГАВАНА

Л. Корваланай ами наһанда аюул тохёолдоод байна

ТАСС

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланай ами наһанда аюул тохёолдоод байна. Чилидэхи хунтын дотоодын хэрэгүүдэй министр генерал Бонильяын мэдүүлһэнэй ёһоор, сэрэгэй трибуналай сүүдтэ үгтэһэн Л. Корваланиие мүнөө үедэ мүшхэн мүрдэжэ байна. Чилиин арадай эрэлхэг зоригто хүбүүе сүүдлэлгын ябаса тухай энэ тэрэ юумэ мэдээсэхэеэ генерал арсаа.

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь гүрэндөө урбаа, тиин саазалагдаха байна гэжэ сэрэгэй хунтада хабаатай хүнүүд сэхэ мэдүүлнэ гэжэ Пренса Латина агентство мэдээсэнэ.

Политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө хэдэн зуугаад хүнүүд Чилиин урда захын Досон арал дээрэхи шорон түрмэнүүдтэ хаагдажа байна гээд генерал Бонилья хэлэбэ.

Чилиин Социалис партиин Генеральна секретарь Карлос Альтамирано «үшөө олдоодүй байһаар» гэжэ Бонилья мэдүүлээ.